

Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη
Διοίκηση Επιχειρήσεων - **MBA EXECUTIVE**

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΘΕΜΑ:

**«ΤΡΟΠΟΙ ΣΥΣΤΑΣΗΣ
ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ
(SOCIÉTAS EUROPAEA)»**

ΜΑΡΙΝΑ – ΜΑΡΙΑ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ: MBAEX 0754

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:
ΘΩΜΑΣ ΧΑΤΖΗΓΑΓΙΟΣ, ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2008

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΣΥΝΟΨΗ	σελ. 1
2. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	σελ. 2
3. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ	σελ. 5
4. ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΔΙΚΑΙΟ	σελ. 12
5. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΣΕ	σελ. 13
6. ΙΣΤΟΡΙΚΟ Ν. 3412/2005	σελ. 17
7. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΣΧ/Ν	σελ. 18
8. ΤΡΟΠΟΙ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΣΕ	σελ. 21
9. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	σελ. 43
10. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	σελ. 49

ΜΑΡΙΝΑ – ΜΑΡΙΑ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ: ΜΒΑΕΧ 0754

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΘΕΜΑ:
«ΤΡΟΠΟΙ ΣΥΣΤΑΣΗΣ
ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ
SOCIÉTAS EUROPAEA»

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: Θ. ΧΑΤΖΗΓΑΓΙΟΣ

ΣΥΝΟΨΗ - ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Με την παρούσα εργασία επιχειρείται η παρουσίαση των τρόπων σύστασης της Ευρωπαϊκής Ανώνυμης Εταιρίας (Societas Euroraea όπως καθιερώθηκε διεθνώς ή SE), η οποία συστήθηκε με τον υπ' αρ. 2157/2001 Κανονισμό της ΕΕ και εντάχθηκε στο ελληνικό δίκαιο με τον Ν. υπ' αρ. 3412/2005.

Αρχικά, γίνεται αναφορά των ιστορικών γεγονότων που οδήγησαν στην ψήφιση του Κανονισμού περί Ανώνυμης Ευρωπαϊκής Εταιρίας και της συμπληρωματικής Οδηγίας σχετικά με το ρόλο των εργαζομένων. Ακολουθεί συνοπτική παρουσίαση των γενικών χαρακτηριστικών του νέου θεσμού. Παρατίθεται περιγραφικά ο ελληνικός νόμος που ενσωμάτωσε τον Κανονισμό στο εθνικό δίκαιο, ενώ ακολουθεί μία συνοπτική παρουσίαση της societas euroraea.

Το μεγαλύτερο μέρος της εργασίας καλύπτεται από την εκτενή παρουσίαση των τρόπων που προβλέπει ο υπ' αρ. 2157/2001 Κανονισμός και ο ελληνικός Ν 3412/2005, καθώς η εργασία πραγματεύεται τους τρόπους σύστασης της SE αποκλειστικά και μόνο.

Τέλος αναπτύσσονται τα συμπεράσματα και τα γενικά σχόλια για την πορεία του θεσμού μέχρι σήμερα.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα τελευταία χρόνια η παγκοσμιοποίηση επέφερε κοσμογονικές αναταράξεις στο διεθνές οικονομικό σύστημα. Ο πυρετός αυτός των αλλαγών προκάλεσε μια τέτοια παγκόσμια διεργασία που οι ανατροπές και οι κοσμογονικές αυτές αλλαγές δημιούργησαν σημαντικές μεταλλάξεις του ταχέως μεταβαλλόμενου κόσμου και της άκρως ανταγωνιστικής οικονομίας της αγοράς.

Το κύμα αυτό των αλλαγών με την τόση οικουμενικότητα και καθολικότητα επηρέασε άμεσα και είχε επιπτώσεις στις επιχειρήσεις τόσο σε επίπεδο λειτουργίας, όσο και σε θέματα ίδρυσης, εγκατάστασης, συγχώνευσης, μετακίνησης, εξαγορών, ίδρυσης θυγατρικών, εγκαταστάσεων κλπ. Μέσα στα όρια της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι δραστηριότητες αυτές θεωρούνται συνήθεις.¹

Το εταιρικό δίκαιο, ως δίκαιο των ενώσεων προσώπων ιδιωτικού δικαίου για την επιδίωξη κοινού σκοπού, αποτελεί αναμφισβήτητο εκείνο το κομμάτι του ιδιωτικού δικαίου, το οποίο έχει επηρεασθεί εντονότερα από το κοινοτικό δίκαιο, ιδίως από το δευτερογενές κοινοτικό δίκαιο. Τούτο δε οφείλεται κυρίως στο ρόλο που διαδραματίζουν οι εταιρίες, ως φορείς επιχειρηματικής δραστηριότητας, στην κοινή ευρωπαϊκή αγορά. Η διαμόρφωση, επομένως, ενός νομικού περιβάλλοντος, το οποίο θα εξασφαλίζει στις εταιρίες των κρατών μελών οικονομική ελευθερία, ασφάλεια στις συναλλαγές και ισότητα στις ευκαιρίες εντός της κοινής αγοράς, αποτελεί βασική προτεραιότητα του κοινοτικού νομοθέτη. Αυτή αποτυπώνεται ανάγλυφα σε μία σειρά διατάξεων της ίδιας της Συνθήκης (άρθρα 43, 44, 48, 293), αλλά και στη δραστηριότητα, που επιδεικνύει ο ίδιος ο κοινοτικός νομοθέτης, κυρίως μέσω της έκδοσης κοινοτικών Οδηγιών για την εναρμόνιση των εθνικών εταιρικών δικαίων. Βασική τάση της αντίληψης του ευρωπαϊκού εταιρικού δικαίου είναι ότι η επιλογή του τρόπου επιχειρηματικής δραστηριότητας θα πρέπει να γίνεται ανάλογα με τις οικονομικές συνθήκες που επικρατούν σε κάθε κράτος – μέλος. Στο πλαίσιο αυτό ο κοινοτικός νομοθέτης εξέδωσε μία σειρά Οδηγιών, επιδιώκοντας την ελαχιστοποίηση των διαφορών μεταξύ των εταιρικών

¹ (Επιθεώρησης Ασφαλιστικού & Εργατικού Δικαίου, Η Ευρωπαϊκή Εταιρία, Βασ. Β. Γαμβρούδη, Απρίλιος 2007, τεύχος 483 σελ. 305)

δικαίων των κρατών – μελών, αλλά και τη δημιουργία ενός ενοποιημένου δικαίου μέσω της έκδοσης Κανονισμών.²

Στην βάση της ευρωπαϊκής αντίληψης περί εναρμόνισης του εταιρικού δικαίου δημιουργήθηκε η λεγόμενη Ευρωπαϊκή Ανώνυμη Εταιρία.

Το ζήτημα ενός νομικού προσώπου διεθνούς χαρακτήρα και η ανάγκη ενός δικαίου κοινού και ομοιόμορφου για την ανώνυμη εταιρία, αποτέλεσαν αντικείμενο θεωρητικής συζήτησης ήδη από τις αρχές του αιώνα. Ωστόσο, παρά την διαρκώς αυξανόμενη αλληλεξάρτηση των ευρωπαϊκών οικονομιών, οι πολιτικές συνθήκες δεν επέτρεψαν την πραγματοποίηση του σχεδίου. Μόνο στα πλαίσια της ΕΟΚ κατατέθηκαν ολοκληρωμένες προτάσεις, που όμως και αυτές, ελλείπει συμφωνίας μεταξύ των κρατών – μελών, δεν υλοποιήθηκαν ποτέ.³

Ο θεσμός της "Ευρωπαϊκής Εταιρείας" (Societas Europaea) μετά από μακροχρόνιες προσπάθειες δημιουργίας μιας υπερεθνικής ευρωπαϊκής εταιρείας, οι οποίες επιμόνως προσέκρουαν, όπως προαναφέρθηκε, σε πολιτικής κυρίως φύσεως αντιρρήσεις, καθιερώθηκε με τον Κανονισμό (ΕΚ) υπ' αριθμ. 2157/2001 του Συμβουλίου της 8 Οκτωβρίου 2001 περί του Καταστατικού της Ευρωπαϊκής Εταιρείας (ΕΕΕΚ L. 294/10.11.2001, 1 επ.) και με την Οδηγία 2001/86/ΕΚ του Συμβουλίου της 8 Οκτωβρίου 2001 για τη συμπλήρωση του Καταστατικού της Ευρωπαϊκής Εταιρείας όσον αφορά τον ρόλο των εργαζομένων (ΕΕΕΚ L. 294/10.11.2001, 22 επ).

Πιο συγκεκριμένα, τα κράτη μέλη συμφώνησαν, κατά τη Σύνοδο της Νίκαιας (2000), επί της αρχής της εισαγωγής του θεσμού της Ευρωπαϊκής Εταιρείας (SE), στη βάση του άρθρου 308 της ΣυνθΕΚ. Στη συνέχεια, υιοθετήθηκε ο κανονισμός 2157/2001 του Συμβουλίου της 8^{ης} Οκτωβρίου 2001 για το καθεστώς που ρυθμίζει την Ευρωπαϊκή Εταιρεία (SE) (εισαγωγή αρχών για τη σύσταση και λειτουργία της Ευρωπαϊκής Εταιρείας), ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 8 Οκτωβρίου 2004. Στις 8 Οκτωβρίου 2001 εκδόθηκε και η οδηγία

² Βερβεσός Νικόλαος, «Σκέψεις για το μη εναρμονιζόμενο τμήμα του εταιρικού δικαίου», Ελληνική Επιθεώρηση Ευρωπαϊκού Δικαίου,(Revue hellénique de droit européen) 2/2008 σελ.242

³ Μπουλούκου Μάριου – Κίτσου Ανθής, SOCIETAS EUROPAEA (SE), Η νέα Ευρωπαϊκή Εταιρία, Πειραϊκή Νομολογία, Τόμος 26^{ος} Περίοδος Γ' Τέχος 1 2004, σελ 261

2001/86/EK για τη συμπλήρωση του καταστατικού της Ευρωπαϊκής Εταιρείας (SE), καθόσον αφορά το ρόλο των εργαζομένων.⁴

Κατ' ουσίαν βέβαια η «οικονομική πραγματικότητα» είχε προλάβει τη ρύθμιση του θέματος υπό την έννοια ότι και προ της καθιέρωσης της SE, οι διεθνοποιημένες ανάγκες των οικονομικών συναλλαγών είχαν οδηγήσει ήδη στην ικανοποίηση των υπερεθνικών δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων με άλλα μέσα, μη εταιρικής όμως φύσεως (πχ ενοχικές συμφωνίες). Με τη θεσμοθέτηση πλέον της SE, η δραστηριοποίηση αυτή αποκτά σαφές εταιρικό ένδυμα, το οποίο – μεταξύ άλλων- διασφαλίζει την επαρκέστερη προστασία τόσο των ίδιων των συναλλασσομένων (μετόχων, ιδίως μειοψηφίας) αλλά και των αντισυμβαλλομένων (πχ πιστωτών).

Με τις διατάξεις του Κανονισμού παρέχεται η δυνατότητα δημιουργίας και διαχείρισης εταιριών ευρωπαϊκών διαστάσεων, χωρίς εμπόδια λόγω της πολυμορφίας και της περιορισμένης εδαφικής εφαρμογής του εθνικού εταιρικού δικαίου ή χωρίς ανάγκη προσφυγής στην ίδρυση θυγατρικών εταιρικών, με την υπαγωγή τους σε τόσα εθνικά δίκαια όσα και τα κράτη – μέλη της Ε.Ε. Σημειώνεται πάντως ότι η νέα αυτή εταιρική μορφή, εξακολουθεί να προϋποθέτει την ύπαρξη εθνικών εταιριών διαφόρων κρατών – μελών, υπό την έννοια ότι είναι νομικώς αδύνατη η δημιουργία μιας ευρωπαϊκής εταιρίας εξ αρχής από ιδρυτές – φυσικά πρόσωπα, οι οποίοι θέλουν να συστήσουν μία νέα ευρωπαϊκών διαστάσεων επιχείρηση.

Επιπλέον, με τη δημιουργία της SE διασφαλίζεται η επιθυμητή κινητικότητα της εταιρίας στο σύνολο του ευρωπαϊκού (κοινοτικού χώρου). Πράγματι, δια της SE επιτυγχάνεται η (διεθνής) συγχώνευση ανωνύμων εταιριών που έχουν συσταθεί και έχουν την καταστατική τους έδρα και την κεντρική τους διοίκηση στην Κοινότητα, εφόσον δύο τουλάχιστον από της εταιρίες αυτές διέπονται από το δίκαιο διαφορετικών κρατών – μελών. Η κινητικότητα αυτή, επίσης, επιτυγχάνεται με τη δυνατότητα μεταφοράς της καταστατικής έδρας της SE από ένα κράτος – μέλος σε άλλο, χωρίς αυτό να συνεπάγεται λύση της εταιρίας και δημιουργία νέου νομικού προσώπου.⁵

2. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ:

⁴ (www.ypan.gr/c_announce45_2196_cms.htm)

⁵ ΚΩΔΙΚΑΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΒΗΜΑΤΟΣ, Αιτιολογική έκθεση, Γενικό μέρος: Επί της αρχής του σχεδίου νόμου 3412/2005

Η πορεία διαπραγμάτευσης του υπ' αρ. 2157/2001 Κανονισμού είναι μακρά και ξεκινάει ήδη από τη δεκαετία του 1960, όταν καταβλήθηκε, σε τεχνοκρατικό επίπεδο, η πρώτη προσπάθεια να συνταχθεί ένα κείμενο που θα θεσμοθετεί μια ευρωπαϊκή εταιρεία με ενιαία δομή, ανεξαρτήτως της χώρας στην οποία έχει την έδρα της.⁶

Η πρώτη πρόταση εκπονήθηκε ήδη το 1959 από τον καθηγητή Sanders, στην ομάδα του οποίου ανατέθηκε το 1966 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή η παρουσίαση προσχεδίου διεθνούς σύμβασης για τη θεσμοθέτηση καθεστώτος ευρωπαϊκής ανώνυμης εταιρίας. Στο προσχέδιο αυτό βασίστηκαν τα σχέδια κανονισμού του 1970 και 1975, με τα οποία οι ευρωπαϊκές αρχές φιλοδοξούσαν, μέσα από ένα αναλυτικό κείμενο 280 άρθρων, να καθιερώσουν έναν υπερεθνικό, ενιαίο και αυτόνομο τύπο ευρωπαϊκής ΑΕ, χωρίς «εθνικές αποχρώσεις», αποκλείοντας κανόνες συγκρούσεως και αναπαραιομπές στα εθνικά δίκαια, ώστε οι εταιρίες που θα επέλεγαν αυτή τη μορφή να διέπονται από κοινό νομικό καθεστώς, ανεξάρτητο από το εθνικό δίκαιο της έδρας τους. Οι προσπάθειες αυτές όμως, προσέκρουσαν στις πολιτικές αντιρρήσεις ορισμένων κρατών, κυρίως εξαιτίας της προτεινόμενης, γερμανικής εμπνεύσεως, εργατικής συμμετοχής στη διοίκηση, και οι εργασίες πάγωσαν.⁷ Οι πρώτες προσπάθειες αποδείχθηκαν πολύ φιλόδοξες, καθώς επιχειρούσαν να ρυθμίσουν ενιαία το σύνολο των ζητημάτων, ακόμη και ζητήματα της εταιρίας αυτής που βρίσκονται εκτός του συνήθους πλαισίου παρεμβάσεων της E.O.K. όπως η φορολογία και η συμμετοχή των εργαζομένων. Ειδικά το τελευταίο ζήτημα, αφορούσε το πώς θα διαμορφωνόταν η συμμετοχή των εργαζομένων σε μία νέα εταιρία –την ευρωπαϊκή εταιρία- στην οποία θα απασχολούνταν εργαζόμενοι από περισσότερες από μια χώρες και, συνεπώς, εργαζόμενοι που είχαν, σε μικρό ή μεγάλο βαθμό, διαφορετικά συστήματα συμμετοχής κατά το εθνικό τους δίκαιο.

Αρχές της δεκαετίας του '80, η Επιτροπή επανήλθε στο θέμα. Αλλά και τα νέα σχέδια κανονισμού του 1989 και του 1991, καθώς και οι οδηγίες που τα

⁶ Ευάγγελου Περράκη, Ο Κανονισμός 2157/2001 για την Ευρωπαϊκή Εταιρία (Societas Europaea- Η αμφίβολη λύση ενός παλιού προβλήματος, Δ.Ε.Ε. 9, 493 (2003)

⁷ Μπουλούκου Μάρου – Κίτσου Ανθής, SOCIETAS EUROPAEA (SE), Η νέα Ευρωπαϊκή Εταιρία, Πειραϊκή Νομολογία, Τόμος 26^{ος} Περίοδος Γ' Τέχος 1 2004, σελ 261

συνόδευσαν για τη συμμετοχή των εργαζομένων, δεν έγιναν αποδεκτά, μολονότι αυτή τη φορά το νομικό καθεστώς, που προτείνεται είναι πιο ευέλικτο, αποτελούμενο από μόλις 137 άρθρα και με ποικίλες αναπαραπομπές στα εθνικά δίκαια της ΑΕ.⁸

Σταδιακά έγινε σαφές ότι οι διαφωνίες ήταν τόσο μεγάλες ώστε δεν θα ήταν δυνατόν να δημιουργηθεί ενιαία δομή χωρίς παραπομπές στα εθνικά δίκαια. Η Ευρωπαϊκή Ο.Κ.Ε. σε γνωμοδότησή της το 1990⁹, εξέφραζε την ανησυχία της για υπερβολική απομάκρυνση από την αρχή του ενιαίου χαρακτήρα του Καταστατικού της Ευρωπαϊκής Εταιρίας (παρ. 1.2). Ειδικότερα ως προς ζήτημα της συμμετοχής των εργαζομένων, αναγνώριζε ότι δεν ήταν δυνατή – σε εκείνη τουλάχιστον τη φάση- η επίτευξη ομοφωνίας και αναγνώριζε ότι η διαμόρφωση ποικίλων προτύπων συμμετοχής «θα μπορούσε να διευκολύνει τη δυνατότητα αποδοχής της και συνεπώς επιβολής της από πολιτικής πλευράς» (παρ. 1.7.2). Το εγχείρημα προσέκρουσε σε πολιτικές αντιρρήσεις, κυρίως από τα κράτη μέλη που απέρριπταν την προτεινόμενη κατά το γερμανικό μοντέλο εργατική συμμετοχή, αλλά και στο άγχος της Γερμανίας μήπως μέσω του νέου οχήματος δοθεί δυνατότητα στις γερμανικές επιχειρήσεις να αποφύγουν τη συμμετοχή. Ακολούθησαν έτσι σχέδια κανονισμών (με αντίστοιχες συνοδευτικές Οδηγίες για το καθεστώς των εργαζομένων) του 1989 (που πρώτη φορά χώρισε την ύλη σε κανονισμό και Οδηγία- η τελευταία για το ρόλο των εργαζομένων) και του 1991, ενώ εκπονήθηκαν και άλλα σχέδια που δε δημοσιεύθηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα, και που στο ζήτημα της εταιρικής συμμετοχής προέβλεπαν συμφωνία εταιρίας και εργαζομένων.¹⁰

Στις 12/07/1989 σε συνεδρίαση της Επιτροπής με θέμα «Ευρωπαϊκή Εταιρία: Ένα καταστατικό για τις εταιρίες ενόψει της προοπτικής του 1992»¹¹

⁸ Blang G, La société européenne: la pluralité des rattachements en question, Le Dalloz, 2002, No 12,1053

⁹ [E.E. C 124/34 (21.5.1990) με τίτλο «Γνωμοδότηση για την πρόταση κανονισμού (ΕΟΚ) του Συμβουλίου περί του καταστατικού της Ευρωπαϊκής Εταιρίας και την πρόταση κανονισμού (ΕΟΚ) του Συμβουλίου που συμπληρώνει το καταστατικό της ΕΕ όσον αφορά τη θέση των εργαζομένων» www.oke.gr/gnomes138]

¹⁰ Ευάγγελου Περάκη, «Η Ελληνική Ευρωπαϊκή Εταιρία (Societas Europaea), Νομική Βιβλιοθήκη, 2006 σελ. 2

¹¹ Press releases – EUROPA, Reference: P/89/39, Date: 12/07/1989, EUROPEAN COMPANY: A STATUTE FOR COMPANIES IN LINE WITH THE 1992 DIMENSION

αποκαλύπτονται οι τότε προθέσεις της Επιτροπής: «Η μείζονα πρόταση που μόλις υιοθετήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για το καταστατικό που θα καθορίζει την Ευρωπαϊκή Εταιρία ή SE, θα επιτρέπει στις εταιρίες εντός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας να επιλέγουν μία κατάλληλη δομή για συνεργασία μέσα στην Εσωτερική Αγορά και να γίνουν ανταγωνιστικές έναντι των εταιριών τρίτων χωρών. Επίσης, οι εργαζόμενοι θα εισακούονται, ή τουλάχιστον θα ενημερώνονται για τις στρατηγικές αποφάσεις της εταιρίας.

Με την πολυαναμενόμενη πρόταση για ένα Ευρωπαϊκό Καταστατικό, η Επιτροπή ελπίζει θα φέρει τέλος σχεδόν είκοσι χρόνια επίπονων διαβουλεύσεων. Η πρώτη εισήγηση σχετικά με την Ευρωπαϊκή εταιρία μετοχικού χαρακτήρα χρονολογείται το 1970. Η πρόταση, η οποία τροποποιήθηκε το 1975, δε συζητήθηκε από το Συμβούλιο παρά μόλις το 1982. Η Επιτροπή αναζωπύρωσε το θέμα με την παρουσία ενός σχετικού μνημονίου στις 15/7/1988. Το μνημόνιο, το οποίο έτυχε θερμής υποδοχής από το Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή τόνιζε ότι η βιομηχανική αναδιοργάνωση είχε συνήθως ποικίλες προτάσεις, οπότε η δημιουργία της SE συνιστά εναλλακτική λύση.

Η βασική αρχή που διέπει την πρόταση της Επιτροπής για ένα καταστατικό SE στους Δώδεκα είναι η ελευθερία από νομικά και πρακτικά εμπόδια των εταιριών σύμφωνα με την ύπαρξη δώδεκα διαφορετικών δικαίων. Η SE θα βασίζεται σε έναν ανεξάρτητο νομικό κώδικα, διαφορετικά από τα εθνικά συστήματα, που θα αναφέρεται σε ένα εταιρικό δίκαιο πλήρως εναρμονισμένο μέσα στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

Η Ευρωπαϊκή Ανώνυμη Εταιρία θα συνυπάρχει με τους υπόλοιπους τύπους εταιρικών σχημάτων κατά τα εθνικά δίκαια και θα αποτελεί εναλλακτική λύση για τις εταιρίες. Η συγκεκριμένη εταιρική μορφή θα διευκολύνει της διασυννοριακές συνεργασίες μεταξύ μετοχικών εταιριών και κατά συνέπεια θα συντελέσει στο να αποφευχθεί ο διαμελισμός μιας μεγάλης αγοράς σε εθνικές αγορές. Πρακτικά, οι εταιρίες μετοχικού χαρακτήρα θα μπορούν να συστήσουν μία SE μέσω συγχώνευσης, μίας εταιρίας χαρτοφυλακίου ή μίας θυγατρικής, εφόσον δύο από αυτές έχουν καταστατική έδρα σε διαφορετικά κράτη – μέλη». «Όσον αφορά τη φορολογία, η πρόταση της Επιτροπής θα έχει ως αποτέλεσμα την εξάλειψη της εκ γενετής αναπηρίας πολυεθνικών εταιριών να υπάγονται σε διαφορετικούς εθνικούς φορολογικούς κανόνες. Για

φορολογικούς λόγους, η SE θα υπόκειται στους νόμους της εταιρίας, όπου θα εδρεύει. Το καταστατικό της SE προβλέπει ότι σε περίπτωση που η Ευρωπαϊκή Ανώνυμη Εταιρία έχει μόνιμες εγκαταστάσεις σε κράτος – μέλος διάφορο της καταστατικής της έδρας, τυχόν ζημίες που προκύπτουν από τις εγκαταστάσεις αυτές θα εκπίπτουν από τα κέρδη της εταιρίας.

Για την αποφυγή διακρίσεων σε βάρος άλλων εταιριών σε σχέση με την SE, οι ίδιοι φορολογικοί κανόνες σύντομα θα προταθούν για όλους τους εταιρικούς τύπους.»

«Το προτεινόμενο από την Επιτροπή καταστατικό της SE επίσης οργανώνει την συμμετοχή των εργαζομένων στη διοίκηση της εταιρίας. Συνοπτικά θα μπορούσε να ειπωθεί ότι, κάποιο είδος συμμετοχής είναι βασικό στοιχείο για κάθε SE, με πληροφόρηση των εργαζομένων σε τακτική μορφή και ανταλλαγή απόψεων προτού ληφθούν αποφάσεις σε συγκεκριμένα θέματα.

Πρακτικά, αυτό σημαίνει ότι οι εργαζόμενοι θα μπορούν να διατυπώνουν απόψεις κατά τη λήψη σημαντικών στρατηγικών αποφάσεων της εταιρίας: α) στη διάλυση, μετάθεση των εγκαταστάσεων ή μεγάλων τμημάτων αυτών, β) σε σημαντικούς περιορισμούς, ή επεκτάσεις ή αλλαγές στις δραστηριότητες της SE, γ) στην ίδρυση θυγατρικών ή εταιριών χαρτοφυλακίου, δ) στην έναρξη ή διακοπή διαρκών συνεργασιών με άλλες εταιρίες και ε) στις μεγάλες αλλαγές στην οργάνωση της SE.»

Σημαντική ώθηση ως προς τα εργασιακά ζητήματα του συζητούμενου νομοθετήματος έδωσε το 1997 η πρόταση της λεγόμενης επιτροπής Davignon να δοθεί προτεραιότητα στη διαδικασία των ανά δημιουργούμενη εταιρία διαπραγματεύσεων και επικουρικά να συνταχθούν διατάξεις που θα διέπουν το ζήτημα της συμμετοχής των εργαζομένων σε περίπτωση που αποτύχουν οι διαπραγματεύσεις μεταξύ ευρωπαϊκής εταιρίας και εκπροσώπων των εργαζομένων. Τη λύση αυτή έκρινε ικανοποιητική και η Ευρωπαϊκή ΟΚΕ σε γνωμοδότησή της το 1998 και ιδιαίτερα τη λύση της θέσπισης «διατάξεων αναφοράς» σε περίπτωση αποτυχίας των διαπραγματεύσεων. Παράλληλα, ζήτησε να δημιουργηθεί διαφορετικό καταστατικό για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις καθώς έκρινε ότι το καταστατικό της ευρωπαϊκής εταιρίας δεν θα ήταν πρόσφορο για μικρομεσαίες επιχειρήσεις.¹²

¹² (παρ. 3.9 της Ε.Ε. C 129/0001 (27.4.1998) με τίτλο «Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για το 'Καταστατικό της ευρωπαϊκής εταιρίας»

Η ξαφνική υιοθέτηση της SE από τη σύνοδο της Νίκαιας το Δεκέμβριο του 2000 στη βάση του άρθρου 308 της Συνθήκης (αντί των άρθρων 95 και 44, όπως ενδιάμεσως προτεινόταν) επέτρεψε, λόγω της ομοφωνίας που χρειάστηκε, να παρακαμφθεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, περιοριζόμενο σε «διαβουλεύσεις» και να επιτευχθεί η έκδοση των δύο κειμένων – Κανονισμού και Οδηγίας.¹³ Αποτέλεσμα αυτής της πολιτικής συμφωνίας ήταν η κατάρτιση του Κανονισμού 2157/2001 στον οποίο αφορά το υπό κρίση Σχέδιο Νόμου και η Οδηγία 2001/86/EK για το ρόλο των εργαζομένων στην Ε.Ε.

Η επίσημη υιοθέτηση των δύο κειμένων –Κανονισμού και Οδηγίας, χαιρετίστηκε από την Επιτροπή και έγινε αποδεκτή με μεγάλο ενθουσιασμό. Ο Επίτροπος Εσωτερικής Αγοράς, Frits Bolkestein, απευθυνόμενος στη συνεδρίαση της Επιτροπής στις 8 Οκτωβρίου 2001,¹⁴ λέει χαρακτηριστικά ότι *«η υιοθέτηση του Καταστατικού Ευρωπαϊκής Εταιρίας δίνει στις εταιρίες την επιλογή να κάνουν χρήση ενός αποτελεσματικού οικοδομήματος για τις πανευρωπαϊκές δραστηριότητες. Η Ευρωπαϊκή Εταιρία δίνει την ευκαιρία στις εταιρίες να επεκτείνουν και να ανοικοδομήσουν τις ενδοκοινοτικές τους δραστηριότητες αποφεύγοντας την πολυέξοδη και χρονοβόρα γραφειοκρατία, προκειμένου να οργανώσουν ένα δίκτυο θυγατρικών εταιριών. Αυτό είναι ένα πρακτικό βήμα και ενθαρρύνει περισσότερες εταιρίες να αξιοποιήσουν τις διασυνοριακές ευκαιρίες και να ενισχύσουν την ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα σύμφωνα με τους στόχους της Διάσκεψης Κορυφής της Λισσαβώνας».*

Στο ίδιο κλίμα η Ελληνίδα Άννα Διαμαντοπούλου, Επίτροπος Εργασιακών και Κοινωνικών Θεμάτων την περίοδο εκείνη, σχολιάζει: *«Το εργαλείο αυτό συνιστά ούριο άνεμο για τις παν- Ευρωπαϊκές επιχειρήσεις. Συγχρόνως, εξασφαλίζει ότι οι εργαζόμενοι δε θα υποστούν εκπτώσεις των εδραιωμένων δικαιωμάτων τους στην διατύπωση απόψεων και στη συμμετοχή. Η σημερινή τελική υιοθέτηση δηλώνει έναν ξεκάθαρο στόχο της στρατηγικής της Λισσαβώνας: να κάνει την Ευρωπαϊκή Ένωση το πιο ανταγωνιστικό και συνεκτικό μέρος για να ζει και να δραστηριοποιείται επιχειρηματικά ο καθένας. Πρέπει να δεχθούμε ότι το καταστατικό της Ευρωπαϊκής Εταιρίας δεν έχει*

www.oke.gr/gnomes/138)

¹³ (Ευάγγελου Περάκη, «Η Ελληνική Ευρωπαϊκή Εταιρία (Societas Europaea), Νομική Βιβλιοθήκη, 2006 σελ. 2)

¹⁴ Press Releases – EUROPA, Reference:IP/01/1376 Date: 08/10/2001, European Company Statute: Commission welcomes formal adoption

τελειοποιηθεί ακόμη. Απομένει πολλή δουλειά να γίνει σε θέματα φορολογίας. Ωστόσο, η Επιτροπή επιθυμεί να βλέπει το ποτήρι μισογεμάτο και όχι μισοάδειο».

Δύο χρόνια αργότερα ο ίδιος ως άνω Επίτροπος Εσωτερικής Αγοράς και Φορολογίας, Frits Bolkestein σε ομιλία του στο Πανεπιστήμιο του Λίντεν στις 29/11/2002,¹⁵ παρουσία και του πρωτεργάτη του θεσμού, του Piet Sanders, αποκαλούμενου και «Πατέρα της Ευρωπαϊκής Εταιρίας», αναλύει τα πλεονεκτήματα του νέου θεσμού, ο οποίος επρόκειτο να ενεργοποιηθεί από τις 8-10-2004 και εντοπίζει τα προβλήματα σε θέματα φορολογίας και λογιστικής. Αναφέρει χαρακτηριστικά: «Για εταιρίες που δραστηριοποιούνται εντός της Ενδοκοινοτικής Αγοράς, η Ευρωπαϊκή Εταιρία προσφέρει την προοπτική μειωμένων διοικητικών εξόδων και μία νομική κατασκευή ενιαία για την Εσωτερική Αγορά. Οι διασυνοριακές συναλλαγές θα διευκολύνονται: δε θα υπάρχει ανάγκη να στήνεται ένα κοστοβόρο και περίπλοκο δίκτυο θυγατρικών εταιριών. Θα επιτύχουμε σημαντικές μειώσεις σε διοικητικά και νομικά έξοδα που εκτιμάται ότι θα αγγίξουν τα 30 δις ευρώ ετησίως.

Ιδρύοντας μία Ευρωπαϊκή Εταιρία, μία επιχείρηση θα ανοικοδομηθεί γρήγορα και εύκολα και θα εκμεταλλευτεί πλήρως τις εμπορικές ευκαιρίες μέσα στην Κοινότητα. Η μετακίνηση της έδρας μιας επιχείρησης ενδοκοινοτικά θα γίνεται χωρίς επιβαρύνσεις και έξοδα που επιφέρει η λύση και εκκαθάριση ενός νομικού προσώπου στο ένα κράτος – μέλος και η σύσταση νέας εταιρίας στο άλλο κράτος – μέλος. Το Καταστατικό θα μεγιστοποιήσει την ελευθερία κινήσεων μίας επιχείρησης για νομικά πρόσωπα.

Το Καταστατικό Ευρωπαϊκής Εταιρίας δίνει, επίσης, τη δυνατότητα σε ομίλου εταιριών που δραστηριοποιούνται σε διάφορα κράτη – μέλη, να αναδιοργανώσουν τις επιχειρήσεις τους με διάφορες μορφές: θα μπορούν, για παράδειγμα, να συστήσουν μία Ευρωπαϊκή Εταιρία για κάθε γεωγραφικό τομέα, για κάθε τομέα δραστηριότητας ή για κάθε γραμμή παραγωγής. Έτσι θα αναπτυχθεί μία πιο αποτελεσματική και λιγότερο κοστοβόρα διοίκηση και θα οδηγήσει σε αύξηση παραγωγικότητας, η οποία, όπως εκτιμάται, θα ξεπεράσει τις ήδη επιτευχθείσες οικονομίες κλίμακος.

¹⁵ Press Release – EUROPA, Reference: SPEECH/02/598 Date: 29/11/2002, Speech of Frits Bolkestein Member of the European Commission in charge of the Internal Market and Taxation The new European Company: opportunity in diversity Address to Conference at the University of Leiden Leiden, 29th November 2002

Με την είσοδο του Ευρώ, η Ευρωπαϊκή Εταιρία θεωρείται ένα σημαντικό εργαλείο εντός της Οικονομικής και Νομισματικής Ενότητας με όρους πρόσβασης στο κεφάλαιο. Για παν – Ευρωπαϊκά προγράμματα, για παράδειγμα προγράμματα διευρωπαϊκών δικτύων στις μεταφορές, την ενέργεια και τις τηλεπικοινωνίες, μία Ευρωπαϊκή Εταιρία θα μπορεί πιο εύκολα να προσελκύσει επενδυτές και ιδιωτικά *venture capitals*, παρά μία σειρά εθνικών εταιριών που υπόκεινται από διαφορετικούς τοπικούς κανόνες.

Επιπλέον, η «Ευρωπαϊκή διάσταση» στις δραστηριότητες μίας εταιρίας είναι κάτι που ενδεχομένως η εταιρία με παν-Ευρωπαϊκές συναλλαγές επιθυμεί να προβάλλει: Η *Societas Europaea* θα προσφέρει στις εταιρίες «Ευρωπαϊκή σημαία», η οποία έχει αξία σε όρους δημοσίων σχέσεων. Αυτή η «Ευρωπαϊκή ταυτότητα» της εταιρίας είναι επίσης ένας τρόπος να πέσουν τα ψυχολογικά σύνορα μεταξύ των κρατών – μελών και να ωθήσει την ευρωπαϊκή νοοτροπία στις εμπορικές συναλλαγές.»

Οι λόγοι για τους οποίους επιτεύχθηκε η προώθηση και η τελική υιοθέτηση της SE ήταν αφενός μεν πολιτικοί, αφετέρου δε η απλοποίηση των κειμένων, λόγω της εν τω μεταξύ επιτευχθείσας προόδου στην εναρμόνιση των εθνικών δικαίων μέσω των Οδηγιών (από 284 τα άρθρα του Κανονισμού έγιναν 70 συν 17 της Οδηγίας), κυρίως όμως ο συμβιβασμός στο ζήτημα της εργατικής συμμετοχής σε περίπτωση συγχώνευσης, που σε κάποιο βαθμό και υπό προϋποθέσεις έγινε προαιρετική.¹⁶ Η δημιουργία καταστατικού ειδικά για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις παραμένει σε εκκρεμότητα.

3. ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΔΙΚΑΙΟ:

Το ζήτημα του εφαρμοστέου δικαίου υπήρξε σημείο έντονης αντιπαράθεσης στους κόλπους της Κοινότητας. Οι προτάσεις του 1970 και 1975 επιχείρησαν να αποφύγουν οποιαδήποτε αναφορά στα εθνικά δίκαιο εφαρμόζοντας συγχρόνως δύο μηχανισμούς: πρώτον, το σχέδιο καταστατικού καταρτίστηκε τόσο λεπτομερώς, ώστε να μην αφήνει κανένα κενό στο γράμμα του νόμου.

¹⁶ (Ευαγγέλου Περάκη «Η Ελληνική Ευρωπαϊκή Εταιρία (*Societas Europaea*), Νομική Βιβλιοθήκη, 2006 σελ. 1-2)

Δεύτερον, προβλεπόταν ότι σε περίπτωση κενού δικαίου το κενό θα κάλυπταν οι «γενικές αρχές» του καταστατικού και ως έσχατη λύση οι «γενικές αρχές» των εθνικών νομικών συστημάτων. Το εθνικό εταιρικό δίκαιο των κρατών μελών δεν επρόκειτο να εφαρμοσθεί στο νέο αυτό Ευρωπαϊκό θεσμό. Ωστόσο, πολλοί ακαδημαϊκοί και νομικοί διατύπωσαν την άποψη ότι ένα τέτοιο ευρωπαϊκό μόρφωμα δεν επρόκειτο να λειτουργήσει επιτυχώς. Θα έπρεπε να προϋπάρχει ένα οργανωμένο σύστημα εταιρικού δικαίου, το οποίο δεν μπορούσε να δημιουργηθεί εν μία νυκτί.¹⁷

Πράγματι, οι αρχικές προθέσεις των Ευρωπαίων για έναν ευρωπαϊκό θεσμό, που να διέπεται από υπερεθνικούς κανόνες εφαρμοστέους από όλα κράτη μέλη, διαψεύστηκαν. Κυρίως τροχοπέδη αποδείχθηκαν οι πολιτικές βουλήσεις των μελών, τα οποία δίστασαν να δεχθούν διατάξεις που θα εφαρμόζονταν εντός των εθνικών τους ορίων κατ' εξαίρεση στην ευρωπαϊκή ανώνυμη εταιρία παραβιάζοντας με αυτόν τον τρόπο την αρχή της ισότητας έναντι όλων.

Η εκδοχή ενός αυτόνομου, υπερεθνικού νομικού προσώπου ναυάγησε και η Επιτροπή άλλαξε προσανατολισμό, υιοθετώντας μία περισσότερο ρεαλιστική ρύθμιση. Μόνο μέσω των παραπομπών θα μπορούσε να εξασφαλισθεί η προσαρμοστικότητα της SE στο νομικό περιβάλλον κάθε κράτους και το προβλέψιμο του δικαίου, ώστε να καμφθούν οι επιφυλάξεις των κρατών μελών έναντι του νέου εταιρικού τύπου.¹⁸

Ο Κανονισμός (άρθρο 9) καθιερώνει δύο ομάδες διατάξεων, ιεραρχικά διατεταγμένων: Κατ' αρχήν εφαρμοστέος είναι ο Κανονισμός και στο σημείο που επιτρέπεται η ιδιωτική βούληση, εφαρμόζεται το καταστατικό της SE. Κατά δεύτερο λόγο, εφαρμόζονται σε πρώτο επίπεδο οι εθνικές διατάξεις που θεσπίζονται προς εφαρμογή των κοινοτικών διατάξεων που αφορούν τις SE. Στην Ελλάδα τέτοιες διατάξεις αποτελούν ο ν. 3412/2005 και το ΠΔ 91/2006. Σε δεύτερο επίπεδο εφαρμόζονται οι εθνικές διατάξεις που διέπουν την ανώνυμη εταιρία στο κράτος μέλος, όπου εδρεύει η SE. Τέλος, εφαρμόζονται οι προβλέψεις του καταστατικού «υπό τις αυτές προϋποθέσεις που

¹⁷ Christof Teichmann, "The European Company – A Challenge to Academics, Legislatures and Practitioners, German Law Journal, 2004 Vol. 04, No 04 σελ. 310

¹⁸ Μπουλούκου Μάρου – Κίτσου Ανθής, SOCIETAS EUROPAEA (SE), Η νέα Ευρωπαϊκή Εταιρία, Πειραϊκή Νομολογία, Τόμος 26^{ος} Περίοδος Γ' Τέχος 1 2004, σελ 261

απαιτούνται και για τη νομοθεσία του κράτους της καταστατικής έδρας της SE (αρ. 9 παρ. 1 στ γ' του Κανονισμού).

Διαπιστώνουμε συνεπώς, ότι έχει οργανωθεί ένα πολύπλοκο σύστημα ιεράρχησης των πηγών του εφαρμοστέου δικαίου της SE, που δε θα μπορούσε παρά να χαρακτηριστεί ως παράγοντας πολυπλοκότητας, αφού θα πρέπει κάθε φορά να αναζητείται ο εφαρμοστέος κανόνας είτε στο κείμενο του Κανονισμού, είτε στο Δίκαιο ενός από τα κράτη μέλη, είτε στο καταστατικό.

4. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ SE:

Σκοπός της ευρωπαϊκής ρύθμισης με την οποία θεσμοθετείται η Ευρωπαϊκή Εταιρεία (SE), είναι η δημιουργία μιας νέας εταιρικής μορφής, για να **μπορέσουν επιχειρήσεις από διάφορα κράτη μέλη να ενοποιήσουν το δυναμικό τους, στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης των παραγωγικών δομών σε κοινοτικό επίπεδο.**

Κατά τον Ευάγγελο Περάκη¹⁹ η SE έχει σκοπό, όπως προκύπτει από το προοίμιο του Κανονισμού, αλλά και από τους τρόπους ίδρυσής της, τη διευκόλυνση της επιχειρηματικής συνεργασίας και την αναδιοργάνωση υφισταμένων επιχειρήσεων. Προϋποτίθεται η υπερεθνική διάσταση του εγχειρήματος, η ύπαρξη δηλ. επιχειρήσεων που υπερβαίνουν τα όρια ενός κράτους μέλους, όχι όμως και τα ευρωπαϊκά όρια. Η SE δεν αποτελεί συνεπώς γενικά διαθέσιμο επιχειρηματικό όχημα, όπως κάθε άλλο, για τη στέγαση νέας επιχείρησης, αλλά τρόπο συνεργασίας ή αναδιοργάνωσης ήδη υφισταμένων επιχειρήσεων. Στο προοίμιο του Κανονισμού διαπιστώνεται ότι παρά την ευρείας έκτασης ενοποίηση του ευρωπαϊκού εταιρικού δικαίου, υπάρχουν ακόμη δυσχέρειες «φορολογική και ψυχολογικής φύσεως», που δικαιολογούν και ευνοούν την παροχή ιδιαίτερου θεσμικού πλαισίου για το σκοπό αυτό.

Για το λόγο αυτό, η ευρωπαϊκή νομοθεσία επιτρέπει τη δημιουργία και τη διαχείριση εταιρείας ευρωπαϊκών διαστάσεων, της οποίας η επιχειρηματική δραστηριότητα δεν εμποδίζεται από την πολυμορφία και την περιορισμένη εφαρμογή του εθνικού εταιρικού δικαίου, καλύπτοντας πλέον την ανάγκη προσφυγής στην ίδρυση θυγατρικών εταιρειών υπαγομένων σε τόσα εθνικά δίκαια όσα και τα κράτη μέλη της ΕΕ. Η ως άνω κοινοτική ρύθμιση

¹⁹ «Η Ελληνική Ευρωπαϊκή Εταιρεία (Societas Europaea), Νομική Βιβλιοθήκη, 2006 σελ. 1-2

απευθύνεται αποκλειστικά σε υφιστάμενες επιχειρήσεις, οι οποίες δραστηριοποιούνται ή επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν σε συνεργασία με εταιρεία ή εταιρείες άλλου ή άλλων κρατών μελών σε κοινοτική κλίμακα, μη περιοριζόμενες στην ικανοποίηση καθαρά τοπικών αναγκών.

Μία τέτοια εταιρική μορφή, που υπερβαίνει την ανάγκη υπαγωγής της σε μία συγκεκριμένη εταιρική νομοθεσία, έλειπε έως σήμερα.

Με τις διατάξεις του Νόμου 3412/2005, ο οποίος ενσωμάτωσε τις προαναφερόμενες κοινοτικές ρυθμίσεις, ορίζονται η μορφή και η φύση της Ευρωπαϊκής Εταιρείας, ο τρόπος κατά τον οποίο αυτή αποκτά τη νομική της προσωπικότητα, τα πρόσωπα που ενέχονται για τις πράξεις της Εταιρείας κατά το ιδρυτικό της στάδιο. Επίσης προβλέπεται η δυνατότητα νομικών προσώπων που δεν έχουν την κεντρική τους διοίκηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση, να συμμετέχουν στη σύσταση ευρωπαϊκής εταιρείας, υπό τη συνδρομή ορισμένων όρων, η αναλογική εφαρμογή στην Ευρωπαϊκή Εταιρεία των εθνικών διατάξεων που διέπουν τις ανώνυμες εταιρείες και θεσμοθετείται πλαίσιο διατάξεων που διέπει την Ευρωπαϊκή Εταιρεία που καταχωρείται στην Ελλάδα, υπό σύστημα τυπικής ιεράρχησης, καθώς και άλλες λεπτομέρειες. Ο ρόλος των εργαζομένων ρυθμίζεται με το ΠΔ 91/2006, το οποία ενσωματώνει τις ρυθμίσεις της Οδηγίας 2001/86/ΕΚ.

Τα χαρακτηριστικά μίας Ευρωπαϊκής Ανώνυμης Εταιρείας έχουν ως εξής:

A) Προβλέπονται τέσσερις τρόποι σύστασης μίας SE: συγχώνευση, ίδρυση εταιρείας χαρτοφυλακίου, ίδρυση θυγατρικής εταιρείας και μετατροπή ήδη υπάρχουσας κατά το εθνικό δίκαιο ανώνυμης εταιρείας. Η σύσταση SE δια συγχωνεύσεως είναι εφικτή μόνο για κεφαλαιουχικές εταιρίες (ανώνυμες εταιρίες για την Ελλάδα). Η σύσταση εταιρείας χαρτοφυλακίου είναι εφικτή για εταιρίες κεφαλαιουχικές ανοικτού και κλειστού τύπου (ανώνυμες εταιρίες και εταιρίες περιορισμένης ευθύνης για την Ελλάδα). Ενώ, θυγατρικές SE μπορούν να ιδρύσουν κάθε είδους νομικά πρόσωπα (και προσωπικές εταιρίες για την Ελλάδα).

B) Η SE καταχωρείται στις αρμόδιες αρχές του κράτους – μέλους όπου βρίσκεται η καταστατική και πραγματική έδρα της. Η έδρα της SE μπορεί να μεταφερθεί εύκολα από το ένα κράτος – μέλος στο άλλο χωρίς να προηγηθεί λύση της εταιρείας.

Γ) Η καταχώριση ίδρυσης και η ολοκλήρωση της εκκαθάρισης κατά τη λύση της SE πρέπει να δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας για ενημερωτικούς σκοπούς. Κάθε SE πρέπει να καταχωρείται στο κράτος μέλος, όπου εδρεύει στην αρμόδια κατ' αυτό Αρχή.²⁰

Δ) Η Ευρωπαϊκή Εταιρεία (SE) είναι κεφαλαιουχική κατά μετοχές εταιρεία, με ελάχιστο εταιρικό κεφάλαιο 120.000 ευρώ, ποσό που σχετικά δεν είναι υψηλό, και επομένως δεν παρεμποδίζει την πρόσβαση στο νέο θεσμό των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Όπου σε ένα κράτος – μέλος απαιτείται μεγαλύτερο κεφάλαιο για εταιρίες που ασκούν συγκεκριμένες δραστηριότητες, οι ίδιες προϋποθέσεις ισχύουν και για την SE, εφόσον θα εδρεύει στο συγκεκριμένο κράτος – μέλος. Πιο συγκεκριμένα, ο Κανονισμός (άρθρο 4 παρ. 3) προβλέπει, και ο ν. 3412/2005 (άρθρο 5 παρ. 1) επαναλαμβάνει, ότι ειδικότερες εθνικές διατάξεις για υψηλότερο κεφάλαιο εταιριών που ασκούν ορισμένες δραστηριότητες (πχ πιστωτικά ιδρύματα, ασφαλιστικές επιχειρήσεις κλπ) εφαρμόζονται και στην περίπτωση που οι εταιρίες αυτές λαμβάνουν τη μορφή SE. Ο ελληνικός νόμος προσθέτει, ότι οι διατάξεις του ν. 2190/1920 για την κάλυψη του κεφαλαίου με δημόσια εγγραφή «εφαρμόζονται αναλογικά». Θα πρόκειται για το άρθρο 8^α ν. 2190/1920, αλλά σήμερα και τον ν. 3401/2005 για το ενημερωτικό δελτίο κατά τη δημόσια προσφορά κινητών αξιών.

Το κεφάλαιο της SE διαιρείται σε μετοχές (περισσότερες «κατηγορίες» μετοχών δεν αποκλείονται – πρβλ Κ. άρθρο 60 παρ. 1). Ελάχιστη ονομαστική αξία της μετοχής δεν προβλέπεται, συνεπώς θα εφαρμοσθεί το άρθρο 14 ν. 2190/1920. Οι μέτοχοι ευθύνονται μόνο μέχρι του ποσού του κεφαλαίου, το οποίο έχουν καλύψει και οφείλουν να καταβάλουν (Κ., άρθρο 1 παρ. 2). Το κεφάλαιο της SE, η διατήρησή του, οι μεταβολές του (αύξηση και μείωση), καθώς και οι μετοχές, οι ομολογίες και οι άλλοι τίτλοι της SE διέπονται από τις διατάξεις που θα ίσχυαν για μια α.ε. εδρεύουσα στο κράτος μέλος καταχώρισης της SE (Κ., άρθρο 5).

Ε) Η επωνυμία της SE διέπεται από τις διατάξεις για τις α.ε. (άρθρο 5 ν. 2190/1920). Στην επωνυμία της SE περιλαμβάνονται υποχρεωτικά τα αρχικά

²⁰ [www. Europa.eu/activities of the European Union, Summaries of legislation, Statute for a European Company](http://www.Europa.eu/activities of the European Union, Summaries of legislation, Statute for a European Company)

«SE» (ή ενδεχομένως ολόκληρες τις λέξεις «Societas Europaea»), μόνο δε οι SE επιτρέπεται να φέρουν το διακριτικό αυτό (Κ., άρθρο 11).

Η SE μπορεί κατά τα λοιπά να έχει οποιοδήποτε αντικείμενο και σκοπό (εμπορικό η όχι, προϊόντα, να είναι πιστωτικό ίδρυμα, ασφαλιστική επιχείρηση κλπ). Μπορεί επίσης να εισάγει τις μετοχές της σε χρηματιστήριο (πρβλ Κ., προοίμιο αιτ.σκ. 12) ή να προσφύγει σε δημόσια εγγραφή.²¹

ΣΤ) Σύμφωνα με το καταστατικό της SE τα όργανα της εταιρίας είναι η γενική συνέλευση και είτε το διοικητικό συμβούλιο και ένα εποπτικό συμβούλιο (δυναμικό σύστημα), είτε το διοικητικό συμβούλιο (μονιστικό σύστημα).

Κατά το δυναμικό σύστημα, την εταιρία διοικεί το διοικητικό συμβούλιο. Το μέλος ή τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου εκπροσωπούν την εταιρία έναντι τρίτων και έναντι του νόμου. Εκλέγονται και ανακαλούνται από το Εποπτικό Συμβούλιο. Το ίδιο πρόσωπο δεν μπορεί να έχει συγχρόνως την ιδιότητα του μέλους του διοικητικού συμβουλίου και του Εποπτικού Συμβουλίου. Κατ' εξαίρεση, το εποπτικό συμβούλιο δύναται να αναθέσει σε κάποιο μέλος του την άσκηση αρμοδιοτήτων ενός μέλους του διοικητικού συμβουλίου, εφόσον προκύψει κενή θέση. Κατά την χρονική αυτή διάρκεια, το μέλος αυτό δε θα ασκεί τις αρμοδιότητές του ως μέλος του εποπτικού συμβουλίου.

Κατά το μονιστικό σύστημα, η SE διοικείται και εκπροσωπείται από το διοικητικό συμβούλιο, έναντι τρίτων και έναντι του νόμου. Το διοικητικό συμβούλιο μπορεί να αναθέσει την καθημερινή διαχείριση της εταιρίας σε ένα ή περισσότερα μέλη του.

Ζ) Η SE συντάσσει ετήσιες οικονομικές καταστάσεις συμπεριλαμβανομένου του ισολογισμού, τα αποτελέσματα χρήσεως και τις παρατηρήσεις των ορκωτών και της ετήσιας αναφοράς, όπου θα φαίνονται ξεκάθαρα οι δραστηριότητες της εταιρίας και η θέση της. Είναι πιθανό να απαιτούνται και ενοποιημένες καταστάσεις.

Η) Σε φορολογικό επίπεδο, η SE έχει την τύχη μίας πολυεθνικής εταιρίας, ήτοι υπόκειται στους εθνικούς φορολογικούς κανόνες, που ισχύουν για κάθε εταιρία και τις θυγατρικές της. Οι SE είναι αντικείμενα φόρων και χρεώσεων σε όλα τα κράτη – μέλη, όπου εδρεύουν. Γι' αυτό το φορολογικό καθεστώς δεν είναι ικανοποιητικό, καθώς δεν είναι εναρμονισμένο σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

²¹ (Ευάγγελου Περάκη, «Η Ελληνική Ευρωπαϊκή Εταιρία (Societas Europaea), Νομική Βιβλιοθήκη, 2006 σελ. 15-16).

Θ) Η λύση, εκκαθάριση, πτώχευση και αναστολή πληρωμών της SE σε μεγάλο βαθμό ορίζονται από τους εθνικούς νόμους. Μία SE που μεταφέρει την έδρα της εκτός Ευρωπαϊκής Κοινότητας λύεται κατόπιν αιτήσεως οποιουδήποτε προσώπου έχει έννομο συμφέρον ή την αρμόδια αρχή.²²

5. ΙΣΤΟΡΙΚΟ Ν. 3412/2005:

Στις 22.08.2005, ο Υπουργός Ανάπτυξης κ. Δημήτριος Σιούφας, απέστειλε προς γνωμοδότηση στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (Ο.Κ.Ε.) με τη διαδικασία του κατεπείγοντος, το Σχέδιο Νόμου "Πλαίσιο ρυθμίσεων για τη σύσταση και λειτουργία της ευρωπαϊκής εταιρίας " .

Η Εκτελεστική Επιτροπή της Ο.Κ.Ε. συνέστησε Επιτροπή Εργασίας αποτελούμενη από τους κ.κ. Χαράλαμπο Κεφάλα, Γιώργο Τσατήρη, Ελευθέριο Αυγητίδη, Δημήτριο Πολίτη, Νικόλαο Λιόλιο και Φώτη Λίτσο.

Ως πρόεδρος της Επιτροπής Εργασίας ορίστηκε ο κ. Κεφάλας. Στις εργασίες της Επιτροπής Εργασίας μετείχαν ως εμπειρογνώμονες οι δικηγόροι κ.κ. Χαράλαμπος Χάρακας, Αλέξανδρος Βουτσάς και ο οικονομολόγος κ. Σταύρος Αυγερινόπουλος. Επιστημονική στήριξη παρείχαν οι επιστημονικοί συνεργάτες της Ο.Κ.Ε. Δρ Αφροδίτη Μακρυγιάννη, οικονομολόγος και Δρ Αθανάσιος Παπαϊωάννου, δικηγόρος, ο οποίος είχε και τον επιστημονικό συντονισμό της Επιτροπής.

Η Επιτροπή Εργασίας ολοκλήρωσε τις εργασίες της σε τέσσερις (4) συνεδριάσεις, ενώ η Εκτελεστική Επιτροπή διαμόρφωσε την εισήγησή της προς την Ολομέλεια στη συνεδρίαση της 13.9.2005. Σημειώνεται ότι η Γνώμη βασίσθηκε σε νεώτερο κείμενο Σχεδίου Νόμου που απεστάλη από τον κ. Υπουργό στις 29.8.2005.

Η Ολομέλεια της Ο.Κ.Ε., στην οποία εισηγητές ήταν οι κ.κ. Τσατήρης και Πολίτης, αφού ολοκλήρωσε την συζήτηση για το θέμα στη συνεδρίαση της 19^{ης} Σεπτεμβρίου 2005, διατύπωσε την υπ' αριθ. 138 Γνώμη της Ο.Κ.Ε.²³

²² www.europa.eu/activities of the European Union, Summaries of legislation, Statute for a European Company

²³ (www.oke.gr/gnomes/138)

6. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΣΧ/Ν

Το Σχέδιο Νόμου, που ψηφίσθηκε σε νόμο και έλαβε τον αριθμό 3412/205, περιέχει 30 άρθρα κατανεμημένα σε πέντε κεφάλαια.

Το **Κεφάλαιο I** αποτελείται από τα άρθρα 1 έως και 8 και φέρει τον τίτλο «Γενικές Διατάξεις».

Το 1^ο άρθρο δίδει τους ορισμούς των όρων Κανονισμός, Οδηγία, Εποπτεύουσα Αρχή, Εταιρεία, Μητρώο και Προεδρικό Διάταγμα με τη συγκεκριμένη έννοια που έχουν στο Σχέδιο Νόμου.

Το 2^ο άρθρο αναφέρει μεταξύ άλλων ότι η ευρωπαϊκή εταιρεία αποκτά νομική προσωπικότητα από την ημέρα της καταχώρισής της στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών και ρυθμίζει την ευθύνη των ιδρυτών της εταιρίας κατά το προ της ιδρύσεως αυτής στάδιο.

Το 3ο άρθρο παρέχει τη δυνατότητα σε νομικά πρόσωπα των οποίων η κεντρική διοίκηση δεν βρίσκεται εντός της Ε.Ε. να μετάσχει στη σύσταση ευρωπαϊκής εταιρίας υπό την προϋπόθεση ότι «έχει συσταθεί σύμφωνα με το δίκαιο κράτους μέλους, στο οποίο έχει και την καταστατική του έδρα και διατηρεί πραγματικό και συνεχή δεσμό με την οικονομία κράτους μέλους».

Το άρθρο 4 προβλέπει ότι η εταιρία που έχει καταχωρηθεί στην Ελλάδα διέπεται από το σχετικό κοινοτικό Κανονισμό, την ελληνική νομοθεσία για τις ανώνυμες εταιρίες και το εν λόγω Σχέδιο Νόμου καθώς και τις διατάξεις του Καταστατικού της Εταιρίας.

Το άρθρο 5 αφορά στο μετοχικό κεφάλαιο της ευρωπαϊκής εταιρίας και ορίζει ότι εάν η εθνική νομοθεσία προβλέπει για ορισμένα είδη εταιρικών δραστηριοτήτων μεγαλύτερο κατώτατο όριο μετοχικού κεφαλαίου από αυτό που ορίζει ο Κανονισμός, ισχύει το μεγαλύτερο αυτό όριο.

Το άρθρο 6 αφορά στην έδρα και ορίζει ότι η εταιρία που καταχωρείται στην ημεδαπή, οφείλει να έχει την καταστατική της έδρα και διοίκηση στην Ελλάδα. Επίσης, ορίζει τις διαδικασίες μεταφοράς της έδρας της εταιρίας και τα δικαιώματα των μετόχων που μειοψήφησαν στη σχετική απόφαση περί μεταφοράς.

Το άρθρο 7 θεσπίζει την υποχρέωση καταχώρησης της εταιρίας στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών ή στο κεντρικό μητρώο εταιριών του Υπ.Αν. εφ' όσον προβλέπεται από ειδικές διατάξεις. Η διάταξη παραπέμπει σε Π.Δ. τον καθορισμό του τρόπου απόδειξης ότι τηρήθηκαν οι διαδικασίες για το ρόλο των εργαζομένων μέσα στην εταιρία (βλ. και άρθρο 29).

Το άρθρο 8 προβλέπει ότι για όσες πράξεις και στοιχεία ορίζεται υποχρέωση δημοσιότητας σύμφωνα με το Νόμο, εφαρμόζεται η σχετική διάταξη του ελληνικού νόμου περί ανωνύμων εταιριών (άρθρο 7β του ν. 2190/10920).

Το **Κεφάλαιο II** αφορά στη σύσταση της εταιρίας και περιλαμβάνει τα άρθρα 9 έως και 16.

Το άρθρο 9 προβλέπει τη σύνταξη από το «διοικητικό ή διευθυντικό όργανο» κάθε ελληνικής ανώνυμης εταιρίας περίληψης Σχεδίου Συγχώνευσης το οποίο δημοσιεύεται.

Το άρθρο 10 ορίζει το συμβολαιογραφικό έγγραφο ως τον αναγκαίο τύπο για τη σύμβαση συγχώνευσης.

Το άρθρο 11 δίδει τη δυνατότητα στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. ή σε κάθε κατά περίπτωση αρχή να σταματήσει τη διαδικασία συγχώνευσης στο πλαίσιο δημιουργίας ευρωπαϊκής εταιρίας όταν συντρέχει «δημόσιο συμφέρον».

Το 12^ο άρθρο δίδει τη δυνατότητα στους μετόχους που μειοψήφησαν στην απόφαση περί συγχωνεύσεως να απαιτήσουν από την εταιρία την εξαγορά των μετοχών τους εάν συντρέχει «σπουδαίος λόγος» και ιδίως εάν «η σχέση ανταλλαγής είναι ιδιαίτερα δυσμενής γι αυτούς».

Το 13^ο άρθρο ορίζει ότι ο έλεγχος της νομιμότητας της συγχώνευσης ως προς το τμήμα της διαδικασίας που αφορά στην ολοκλήρωσή της και τη σύσταση της ευρωπαϊκής εταιρίας με έδρα στην Ελλάδα ανήκει στην αρμόδια υπηρεσία της Νομαρχίας.

Το 14^ο άρθρο προβλέπει υποχρέωση δημοσιότητας για την εγκριτική της συγχώνευσης πράξη της εποπτεύουσας αρχής και για κάθε άλλη σχετική της πράξη.

Το άρθρο 15 καθιερώνει ως αρμόδιο για την αμφισβήτηση της νομιμότητας της σχετικής εγκριτικής πράξης το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της εταιρίας (εκουσία δικαιοδοσία).

Το 16^ο άρθρο προβλέπει την εφαρμογή του άρθρου 78 του κ.ν. 2190/1920 για τη διαδικασία συγχώνευσης.

Το **Κεφάλαιο III** αφορά στη σύσταση ευρωπαϊκής εταιρίας χαρτοφυλακίου και περιλαμβάνει τα άρθρα 17 έως και 19. Οι διατάξεις των άρθρων 17 και 18 προβλέπουν δημοσιοποίηση του σχεδίου σύστασης και δικαιώματα προστασίας των μειοψηφούντων μετόχων κατά τρόπο αντίστοιχο με αυτά που προαναφέρθηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο.

Το άρθρο 19 αφορά στην μετατροπή ανώνυμης εταιρίας σε ευρωπαϊκή εταιρία και προβλέπει δημοσιοποίηση του σχεδίου κατά τα προαναφερθέντα στο προηγούμενο κεφάλαιο.

Το **Κεφάλαιο IV** αφορά στη διάρθρωση της εταιρίας και περιλαμβάνει τα άρθρα 20 έως και 27.

Τα άρθρα 20 και 21 αφορούν στην διάρθρωση της εταιρίας που λειτουργεί σύμφωνα με το δυαδικό σύστημα διοίκησης (παράλληλη ύπαρξη «Διευθυντικού Οργάνου» και «Εποπτικού Οργάνου») και το άρθρο 22 στις εταιρίες που λειτουργούν σύμφωνα με το μονιστικό σύστημα διοίκησης («Διοικητικό Όργανο»).

Το άρθρο 23 προσδιορίζει την έκταση της ευθύνης των διευθυντών και των μελών των συλλογικών οργάνων διοίκησης της ευρωπαϊκής εταιρίας, κατά τρόπο ανάλογο με τα ισχύοντα για τις ημεδαπές ανώνυμες εταιρίες.

Το άρθρο 24 δίδει το δικαίωμα στους μετόχους που έχουν μετοχές που αντιστοιχούν σε τουλάχιστον το 5% του καταβεβλημένου κεφαλαίου να ζητήσουν έκτακτη σύγκληση της Γ.Σ. και την εγγραφή επιπλέον θεμάτων στην ημερήσια διάταξη μιας ήδη συγκαλούμενης Γ.Σ.

Το άρθρο 25 δίδει τη δυνατότητα στα αντίστοιχα για κάθε σύστημα όργανα διοίκησης της ευρωπαϊκής εταιρίας να τροποποιούν το Καταστατικό χωρίς απόφαση της Γ.Σ. όταν οι σχετικές διατάξεις είναι αντίθετες προς την ισχύουσα νομοθεσία για το ρόλο των εργαζομένων στην εταιρία αυτή.

Το άρθρο 26 προβλέπει ότι σε περίπτωση μη τήρησης της υποχρέωσης να είναι η κεντρική διοίκηση εγκατεστημένη στην Ελλάδα, η εποπτεύουσα αρχή μπορεί να ζητήσει την επανόρθωση της κατάστασης ή τη μεταφορά της έδρας εκτός Ελλάδος και, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, να ανακαλέσει τη σχετική άδεια λειτουργίας.

Το άρθρο 27 προβλέπει τη διαδικασία βεβαίωσης ότι μία ευρωπαϊκή εταιρία διαθέτει ενεργητικό «τουλάχιστον αντίστοιχο» με το κεφάλαιο όταν η εταιρία αυτή πρόκειται να μετατραπεί σε απλή ανώνυμη εταιρία.

Το **Κεφάλαιο V** περιλαμβάνει τα άρθρα 28 (τελικές διατάξεις), 29 (μεταβατικές διατάξεις) και 30 (ακροτελεύτια διάταξη).

7. ΤΡΟΠΟΙ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ SE

Η SE αποτελεί μεν νέα μορφή εταιρίας, που προστίθεται στις ήδη υπάρχουσες στα κράτη – μέλη, υπηρετεί όμως αποκλειστικά το σκοπό του εταιρικού μετασχηματισμού υπαρχουσών σύμφωνα με το δίκαιο κρατών – μελών εταιριών, ως μορφή ελευθέρως διακινήσεως τους στον ευρωπαϊκό

χώρο. Δεν ιδρύει επομένως κάθε πρόσωπο μία SE ως διαφορετικής μορφής εταιρία με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, προσιδιάζοντα στις ανάγκες του. Αντιθέτως, η SE ιδρύεται για να συγχωνεύσει εταιρίες διαφορετικών κρατών – μελών ή ως θυγατρική τους ή ως εταιρία συμμετοχών σε εταιρία συμμετοχών σε εταιρίες διαφορετικών κρατών – μελών ή για να μετατραπεί εθνική εταιρία που διαθέτει θυγατρική ή σε άλλο κράτος μέλος σε SE.²⁴

Η SE μπορεί να συσταθεί κατά τέσσερις τρόπους:

α) Με συγχώνευση σύμφωνα με τα άρθρα 17 – 31 Κανονισμού 2157/2001, μεταξύ ΑΕ, οι οποίες έχουν συσταθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία κράτους – μέλους και έχουν την καταστατική τους έδρα και την κεντρική τους διοίκηση στην Κοινότητα, εφόσον δύο τουλάχιστον από αυτές διέπονται από το δικαίωμα διαφορετικών κρατών - μελών,

β) Με τη δημιουργία εταιρίας χαρτοφυλακίου (SE holding) σύμφωνα με τα άρθρα 32-34 Κανονισμού 2157/2001, μεταξύ ΑΕ ή ΕΠΕ ή ΑΕ και ΕΠΕ, οι οποίες έχουν συσταθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία κράτους μέλους και έχουν την καταστατική τους έδρα και την κεντρική τους διοίκηση στην Κοινότητα, εφόσον δύο τουλάχιστον από αυτές διέπονται από το δικαίωμα διαφορετικών κρατών - μελών ή τουλάχιστον από διετία έχουν θυγατρική εταιρία υπαγόμενη στο δικαίωμα άλλου κράτους – μέλους ή υποκατάστημα εγκατεστημένο σε άλλο κράτος – μέλος,

γ) Με ίδρυση κοινής θυγατρικής εταιρίας, σύμφωνα με τα άρθρα 35-37 Κανονισμού 2157/2001 μεταξύ εταιριών κατά την έννοια του άρθρου 48 τελ. Εδάφιο της Συνθ. ΕΚ δηλ. πάσης φύσεως εμπορικών και αστικών εταιριών, καθώς και κάθε άλλων νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, οι οποίες έχουν συσταθεί δυνάμει της νομοθεσίας κράτους μέλους και έχουν την καταστατική τους έδρα και την κεντρική τους διοίκηση στην Κοινότητα, εφ' όσον τουλάχιστον δύο από αυτές διέπονται από το δικαίωμα διαφορετικών κρατών μελών ή τουλάχιστον από διετία έχουν θυγατρική εταιρία υπαγόμενη στο δικαίωμα άλλου κράτους – μέλους ή υποκατάστημα εγκατεστημένο σε άλλο κράτος - μέλος, και

²⁴ Επιχείρηση, 4/2006, «Τρόποι σύστασης Ευρωπαϊκής Ανώνυμης Εταιρίας (SE), Ιωάννης Κ. Δρυλλεράκης

δ) Με μετατροπή σε SE ανώνυμης εταιρίας, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 4 του Κανονισμού 2157/2001. Στην τελευταία περίπτωση η ΑΕ πρέπει να έχει συσταθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία Κράτους – μέλους και να έχει την καταστατική της έδρα και την κεντρική της διοίκηση στην Κοινότητα, εφόσον τουλάχιστον από διετίας έχει θυγατρική εταιρία υπαγόμενη στο δίκαιο άλλου κράτους μέλους.

Παρακάτω επιχειρείται μία αναλυτική ανάπτυξη των τρόπων με τους οποίους ιδρύεται μία ανώνυμη ευρωπαϊκή εταιρία και οι οποίοι απαριθμούνται περιοριστικά στον 2157/2001 Κανονισμό.

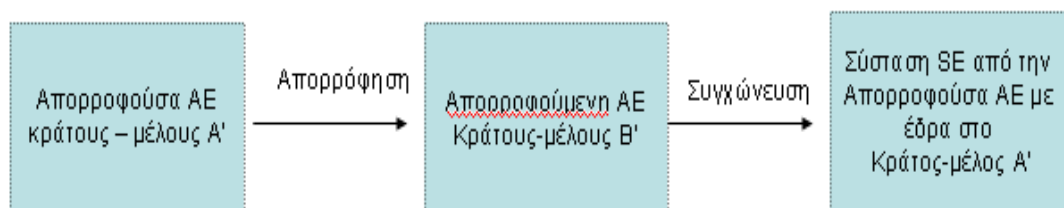
1^{ος} ΤΡΟΠΟΣ ΣΥΣΤΑΣΗΣ SE - ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ:

Το άρθρο 17 παρ. 1 του Κανονισμού ορίζει: «Η SE μπορεί να συσταθεί δια συγχωνεύσεως σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 1». Όπου σύμφωνα με αυτό (αρ. 2παρ. 1 Κ.) «Ανώνυμες εταιρίες, αναφερόμενες στο παράρτημα Ι (σημ. για την Ελλάδα αναφέρει 'ανώνυμη εταιρία'), οι οποίες έχουν συσταθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία κράτους μέλους και έχουν την καταστατική τους έδρα και την κεντρική τους διοίκηση στην Κοινότητα, μπορούν να συστήσουν SE με συγχώνευση, εφόσον δύο τουλάχιστον από αυτές διέπονται από το δίκαιο διαφορετικών κρατών μελών.» Το άρθρο 2 παρ. 5 του Κανονισμού προβλέπει τη δυνατότητα σύστασης της SE –με οποιονδήποτε προβλεπόμενο τρόπο, άρα και με συγχώνευση- και σε ανώνυμες εταιρίες, των οποίων η κεντρική διοίκηση είναι εκτός Κοινότητας, ωστόσο η καταστατική τους έδρα βρίσκεται εντός κράτους μέλους, σύμφωνα με τους νόμους του οποίου έχουν συσταθεί οι εταιρίες αυτές και εφόσον το προβλέπει η εθνική νομοθεσία. Την τελευταία αυτή ρύθμιση έχει ενσωματώσει και ο Έλληνας νομοθέτης στο αρ. 3 του ν. 3412/2005.

Η συγχώνευση σύμφωνα με το αρ. 17 παρ.2 μπορεί να γίνει : α) είτε με τη διαδικασία συγχώνευσης δι' απορροφήσεως, κατά το αρ. 3 παρ. 1 της οδηγίας 78/855/ΕΟΚ, β) είτε με τη διαδικασία συγχωνεύσεως δια συστάσεως νέας εταιρίας, σύμφωνα με το αρ. 4 παρ. 1 της ανωτέρω οδηγίας. Το ελληνικό δίκαιο προβλέπει και τις δύο περιπτώσεις στο άρθρο 68 Κ.Ν. 2190/1920.

A) Συγχώνευση δι' απορροφήσεως:

Η απορροφούσα εταιρία λαμβάνει τη μορφή SE ταυτόχρονα με τη συγχώνευση. Τα άρθρα 17-31 του Κανονισμού στηρίζονται στην τρίτη Οδηγία 78/855/ΕΟΚ και την Οδηγία 2005/56/ΕΚ (κατάρτιση σχεδίου συγχώνευσης, δημοσιεύσεις, έκθεση εμπειρογνομόνων, έγκριση σχεδίου από της γενικές συνελεύσεις), ενώ παραπέμπει στα εθνικά δίκαια για τους τομείς που δεν καλύπτονται ή καλύπτονται εν μέρει από τον Κανονισμό (αρ. 18).

Σχήμα 1

Κατά την προπαρασκευή της διαδικασίας συγχώνευσης, κάθε εταιρία που συμμετέχει στην απορρόφηση, εφαρμόζει το εθνικό της δίκαιο.

Πράγματι, το άρθρο 24 του Κανονισμού παραπέμπει στο εθνικό δίκαιο όσον αφορά την προστασία συμφερόντων α) των πιστωτών των συγχωνευόμενων εταιριών, β) των κατόχων ομολογιών των συγχωνευόμενων εταιριών και γ) των κομιστών άλλων τίτλων πλην των μετόχων οι οποίοι παρέχουν ειδικά δικαιώματα εντός των συγχωνευόμενων εταιριών.

Επίσης, το άρθρο 25 του Κανονισμού παραπέμπει στο εθνικό δίκαιο για τον έλεγχο της νομιμότητας ως προς το τμήμα της διαδικασίας που αφορά κάθε συγχωνευόμενη εταιρία.

Ωστόσο, υπάρχουν διατάξεις του Κανονισμού που εφαρμόζονται και σ' αυτήν την πρώτη φάση απευθείας για τις συμμετέχουσες εταιρίες. Έτσι το σχέδιο συγχώνευσης περιλαμβάνει τα στοιχεία που προβλέπει το άρθρο 20 του Κανονισμού, τα οποία είναι α) η επωνυμία με την καταστατική έδρα των συγχωνευόμενων εταιριών, καθώς και η επωνυμία και έδρα της SE, β) η σχέση ανταλλαγής των μετοχών και το ύψος οποιασδήποτε αντιστάθμισης γ) ο τρόπος περιέλευσης των μετοχών της SE στους μετόχους, δ) η ημερομηνία από την οποία οι μετοχές αυτές θα παρέχουν δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη, καθώς και κάθε ειδικό όρο σχετικό με το δικαίωμα αυτό, ε) η

ημερομηνία από την οποία οι πράξεις των συγχωνευόμενων εταιριών θεωρούνται, λογιστικώς, ως τελούμενες για λογαριασμό της SE, στ) τα δικαιώματα που διασφαλίζει η SE στους μετόχους που έχουν ειδικά δικαιώματα και στους κομιστές άλλων τίτλων πλην των μετοχών, ή τα μέτρα που προτείνονται για το σκοπό αυτό, ζ) όλα τα ειδικά πλεονεκτήματα που παρέχονται στους εμπειρογνώμονες που εξετάζουν το σχέδιο συγχώνευσης καθώς και στα μέλη των διοικητικών, διευθυντικών, εποπτικών ή ελεγκτικών οργάνων των συγχωνευόμενων εταιριών, η) το καταστατικό της SE, θ) πληροφορίες για τις διαδικασίες με τις οποίες καθορίζονται οι ρυθμίσεις περί το ρόλο εργαζομένων σύμφωνα με την οδηγία 2001/86/EK.

Τα παραπάνω αποτελούν τα ελάχιστα στοιχεία του σχεδίου συγχώνευσης, καθώς οι συμμετέχουσες εταιρίες μπορούν να προσθέσουν και άλλα στοιχεία, που κρίνουν σημαντικά.

Από τα παραπάνω στοιχεία, υποχρεωτικά δημοσιεύσιμα κατά το άρθρο 21 του Κανονισμού είναι α) ο τύπος, η επωνυμία και η καταστατική έδρα των συγχωνευόμενων εταιριών, β) το μητρώο στο οποίο έχουν κατατεθεί οι πράξεις που αναφέρει το άρθρο 3 παράγραφος 2 της οδηγίας 68/151/ΕΟΚ για καθεμία από τις συγχωνευόμενες εταιρίες, καθώς και αριθμός καταχώρησης στο μητρώο, γ) ο τρόπος με τον οποίο θα ασκούνται τα δικαιώματα των πιστωτών της εν λόγω εταιρίας, σύμφωνα με το άρθρο 24 του Κανονισμού, και η διεύθυνση όπου μπορεί να ληφθεί, δωρεάν, υλικό προς πλήρη ενημέρωση σχετικά, δ) ο τρόπος με τον οποίο θα ασκούνται τα δικαιώματα των μετόχων της μειοψηφίας της εν λόγω εταιρίας, σύμφωνα με το άρθρο 24 του Κανονισμού, και η διεύθυνση όπου μπορεί να ληφθεί, δωρεάν, υλικό προς πλήρη ενημέρωση σχετικά, και ε) η επωνυμία και η καταστατική έδρα που προβλέπονται για την SE.

Έχοντας υπόψη τα παραπάνω, μία ελληνική εταιρία που συμμετέχει στην σύσταση SE με συγχώνευση δι' απορροφήσεως, θα ακολουθήσει τα παρακάτω στάδια:

Α' στάδιο: - Κατάρτιση εγγράφου σχεδίου συμβάσεως συγχώνευσης (εφεξής ΣΣΣ) κατά το άρθρο 69 του Κ.Ν. 2190/1920 με το περιεχόμενο που προβλέπει το άρθρο 20 του Κανονισμού.

- Υποβολή του ΣΣΣ στις διατυπώσεις δημοσιότητας με τις προϋποθέσεις του άρθρου 21 του Κανονισμού, κατά το άρθρο 7β του Κ.Ν. 2190/1920, ήτοι

δημοσίευση στο ΜΑΕ και στο τεύχος ΑΕ και ΕΠΕ από την ελληνική συγχωνευόμενη ανώνυμη εταιρία.

- Σύνταξη εκθέσεως του διοικητικού συμβουλίου που επεξηγεί και δικαιολογεί από νομική και οικονομική άποψη το ΣΣΣ και υποβάλλεται στη Γενική Συνέλευση των μετόχων, που θα αποφασίσει για τη συγχώνευση.

Β' στάδιο: - Εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων της ελληνικής ανώνυμης εταιρίας από την Επιτροπή εμπειρογνομόνων κατά το άρθρο 9 του Κ.Ν. 2190/1920 (αρ. 71). Ωστόσο, αντί για την παραπάνω Επιτροπή που θα ενεργήσει για λογαριασμό της ελληνικής εταιρίας μόνο, ένας ή περισσότεροι ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες, κατά την έννοια του άρθρου 10 της οδηγίας 78/855/ΕΟΚ, οι οποίοι θα διοριστούν κατόπιν κοινής αιτήσεως των εταιριών αυτών από δικαστική ή διοικητική αρχή του κράτους μέλους στο οποίο υπάγεται μία από τις συγχωνευόμενες εταιρίες ή η υπό ίδρυση SE –άρα αυτή μπορεί να είναι ελληνική δικαστική ή διοικητική αρχή- μπορούν να εξετάσουν το ΣΣΣ και να συντάξουν ενιαία έκθεση για το σύνολο των μετόχων (άρθρο 22 του Κανονισμού).

Γ' στάδιο: - Δημοσίευση του ΣΣΣ σε ημερήσια οικονομική εφημερίδα.

- Προστασία πιστωτών: Εντός μηνός από τη δημοσίευση αυτή, οι πιστωτές των συγχωνευομένων εταιριών έχουν δικαίωμα να ζητήσουν επαρκείς εγγυήσεις αν η οικονομική κατάσταση των συγχωνευομένων εταιριών καθιστά απαραίτητη την προστασία αυτή, όπως προβλέπει και το άρθρο 24 του Κανονισμού σε συνδυασμό με το αρ. 70 του Κ.Ν. 2190/1920. Τυχόν διαφορά που θα προκύψει από την αξίωση των πιστωτών, τους παρέχει δικαίωμα να προβάλλουν αντιρρήσεις κατά της συγχωνεύσεως. Το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της ελληνικής συγχωνευόμενης ανώνυμης εταιρίας, κατόπιν αιτήσεως της τελευταίας, κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων μπορεί να επιτρέψει τη συγχώνευση, εφόσον δε συμφωνεί με τις αντιρρήσεις των πιστωτών. Η απόφαση του Μον Πρωτ δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα.

Δ' στάδιο: - Απόφαση Γενικής Συνέλευσης της ελληνικής συγχωνευόμενης εταιρίας που να εγκρίνει το ΣΣΣ.

- Ενημέρωση μετόχων: Μέχρι τη Γενική Συνέλευση κάθε μέτοχος έχει δικαίωμα να λαμβάνει γνώση στην έδρα της εταιρίας των σχετικών με τη συγχώνευση εγγράφων και την οικονομική κατάσταση της εταιρίας (άρθρο 73

Κ.Ν. 2190/1920). Κατά το άρθρο 25 παρ. 1 του Κανονισμού, ο έλεγχος νομιμότητας της συγχώνευσης πραγματοποιείται, ως προς το τμήμα της διαδικασίας που αφορά κάθε συγχωνευόμενη εταιρία, σύμφωνα με τη νομοθεσία που εφαρμόζεται για τις συγχωνεύσεις ανωνύμων εταιριών στο κράτος μέλος, όπου εδρεύει η ανώνυμη εταιρία.

- Λήψη πιστοποιητικού: Η παρ. 2 του αρ. 25 του Κανονισμού καθιστά απαραίτητη τη λήψη πιστοποιητικού από την αρμόδια αρχή κάθε ενδιαφερόμενου κράτους μέλους, με το οποίο βεβαιώνεται κατηγορηματικά ότι έχουν εκτελεστεί οι πράξεις και οι διατυπώσεις που προηγούνται της συγχώνευσης. Το άρθρο 11 του ν. 3412/2005 σε εφαρμογή των παραπάνω διατάξεων ορίζει ότι για την ελληνική ανώνυμη εταιρία που συμμετέχει στην σύσταση SE με συγχώνευση δι' απορροφήσεως, χρειάζεται να λάβει πιστοποιητικό από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. ή άλλη αρμόδια αρχή κατά περίπτωση με το περιεχόμενο του αρ. 25 παρ. 2 του Κανονισμού.

Ε' Στάδιο: - Κατάρτιση συμβολαιογραφικού εγγράφου: Σε εκτέλεση των αποφάσεων των Γενικών Συνελεύσεων των εταιριών που αποφάσισαν τη συγχώνευση, οι εταιρίες καταρτίζουν συμβολαιογραφικό έγγραφο, στο οποίο προσαρτάται υπεύθυνη δήλωση του αρ. 8 Ν. 1599/1986 ότι δεν προβλήθηκαν αντιρρήσεις από τους μετόχους της μειοψηφίας και τους πιστωτές ή ότι οι αντιρρήσεις που προβλήθηκαν επιλύθηκαν. (αρ. 10 του ν. 3412/2005). Το τελευταίο αυτό στάδιο εφαρμόζεται σύμφωνα με τους ελληνικούς νόμους, εφόσον η νέα SE θα εδρεύει στην Ελλάδα.

- Έλεγχος νομιμότητας: Ο έλεγχος της νομιμότητας της συγχώνευσης ασκείται, ως προς το μέρος της διαδικασίας που αφορά την πραγματοποίηση της συγχώνευσης και τη σύσταση της SE από την αρμόδια αρχή που κάθε κράτος μέλος θα ορίσει, η οποία θα είναι αρμόδια για τη νέα SE, που θα εδρεύει στην περιφέρεια του ελέγχου της αρμόδιας αρχής. (αρ. 26 του Κανονισμού σε συνδυασμό με το αρ. 13 του ν. 3412/2005 για SE με καταστατική έδρα στην Ελλάδα). Στην Ελλάδα εποπτεύουσα αρχή και αρμόδια για τον έλεγχο περί εκπλήρωσης των προϋποθέσεων του Κανονισμού και της εθνικής νομοθεσίας είναι η αρμόδια υπηρεσία της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης στην περιφέρεια της οποίας η SE εδρεύει ή η Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Ανάπτυξης κατά περίπτωση (αρ. 1 ν. 3412/2005)

Παρατηρείται ότι το άρθρο 13 του ν. 3412/2005 δεν περιλαμβάνει τον έλεγχο της συγχώνευσης, όπου μετέχει και ελληνική εταιρία σε συγχώνευση που πρόκειται να γίνει με σύσταση SE στην αλλοδαπή. Επίσης η παρ. 2 του ίδιου άρθρου αναφέρεται σε «αρμόδιες κατά περίπτωση, υπηρεσίες», χωρίς όμως να προκύπτει ποιες είναι οι υπηρεσίες αυτές.²⁵

Η πράξη της Εποπτεύουσας Αρχής (για την Ελλάδα) με την οποία εγκρίνεται η συγχώνευση και κάθε άλλη πράξη της παραπάνω αρχής, με την οποία εγκρίνεται η σύσταση SE με έδρα άλλο κράτος μέλος, υπόκειται για την ελληνική ανώνυμη εταιρία που συμμετέχει στη νέα SE, στις διατυπώσεις δημοσιότητας του αρ. 7β του Κ.Ν. 2190/1920 (αρ. 14 του ν. 3412/2005 σε συνδυασμό με το αρ. 28 του Κανονισμού).

Η συγχώνευση έχει αυτοδικαίως και ταυτοχρόνως τα ακόλουθα αποτελέσματα:

A) καθολική μεταβίβαση του συνόλου του ενεργητικού και παθητικού της περιουσία καθεμιάς από τις απορροφούμενες εταιρίες στην απορροφούσα εταιρία

B) οι μέτοχοι των απορροφούμενων εταιριών καθίστανται μέτοχοι της απορροφούσας εταιρίας

Γ) Η απορροφούμενη εταιρία παύει να υφίσταται

Δ) η απορροφούσα εταιρία λαμβάνει τη μορφή SE
(άρθρο 29 παρ. 1 του Κανονισμού)

Η συγχώνευση δεν μπορεί να κηρυχθεί άκυρη εάν η SE έχει καταχωρηθεί στο μητρώο (αρ. 30 παρ. 1 του Κανονισμού). Αν ωστόσο, δεν ασκήθηκε ο έλεγχος νομιμότητας σύμφωνα με τα άρθρα 25 και 26, το γεγονός αυτό συνιστά λόγο λύσης της SE (αρ. 30 παρ. 2 του Κανονισμού). Εφόσον πρόκειται για SE που εδρεύει στην Ελλάδα, όποιος έχει έννομο συμφέρον μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο τη λύση της SE εντός αποκλειστικής προθεσμίας δύο μηνών από το Μητρώο της πράξης συγχώνευσης. Αρμόδιο είναι το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της SE, που δικάζει κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας και η απόφαση του δικαστηρίου καταχωρείται στο Μητρώο (αρ. 15 του ν. 3412/2005).

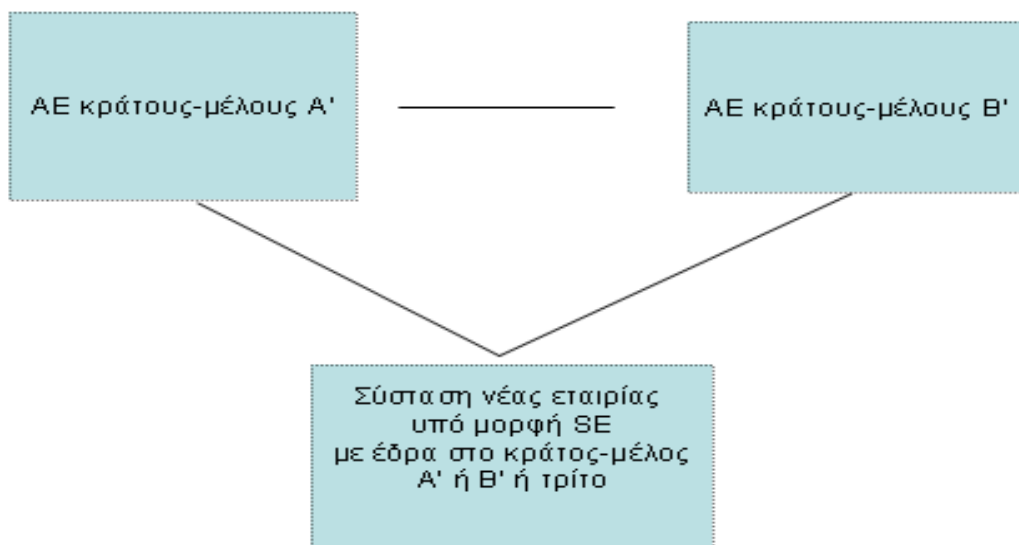
²⁵ (Ευάγγελος Περάκης, «η Ελληνική Ευρωπαϊκή Ανώνυμη Εταιρία, σελ. 29).

Κατά παρέκκλιση από την παραπάνω διαδικασία, όταν αφορά σύσταση SE με συγχώνευση δι' απορροφήσεως, ορισμένες διατάξεις του Κανονισμού και της εθνικής νομοθεσίας δεν εφαρμόζονται όταν η απορροφούμενη εταιρία είναι θυγατρική 100% της απορροφούσας εταιρίας. Σε αυτή την περίπτωση εφαρμόζονται οι διατάξεις του αρ. 78 του Κ.Ν. 2190/1920, όπου παραπέμπει το άρθρο 16 παρ. 1 του ν. 3412/2005 και το αρ. 31 παρ. 1 του Κανονισμού. Επί της συγχώνευσης αυτής εφαρμόζονται κατ' αρχήν οι διατάξεις των άρθρων 69 – 77 του Κ.Ν. 2190/1920 με εξαίρεση α) της παρ. 2 περ. β,γ,δ, του αρ. 69, β) της παρ. 4 του αρ. 69, γ) του άρθρου 71, δ) της παρ. 1 περ. δ & ε του αρ. 73, ε) της παρ. 1 περ. β του αρ. 75 και στ) του άρθρου 76. Γενικά, με τη συγχώνευση αυτή δεν γίνεται αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της απορροφούσας και γι' αυτό δεν εκδίδονται μετοχές, οι δε μετοχές της απορροφούμενης ακυρώνονται και τη θέση αυτών παίρνουν οι περιουσίες της απορροφούμενης εταιρίας. Επίσης δεν απαιτείται απόφαση της Γενικής Συνέλευσης κάθε μιας συγχωνευομένης για τη συγχώνευση, εφόσον τηρηθούν οι προϋποθέσεις του αρ. 78 παρ. 2 περ. α και β, που αφορά τις προθεσμίες δημοσιότητας του ΣΣΣ και δικαιώματος λήψης γνώσεως των μετόχων της απορροφούσας (ένα μήνα πριν από την έναρξη της πράξεως απορροφήσεως).

Σε περίπτωση συγχώνευσης κατά την οποία η εταιρία κατέχει τουλάχιστον το 90% αλλά όχι το σύνολο των μετοχών ή άλλων τίτλων, που παρέχουν δικαίωμα ψήφου σε γενική συνέλευση άλλης εταιρίας, ως προς τις εκθέσεις του διευθυντικού ή διοικητικού οργάνου, τις εκθέσεις ενός ή περισσοτέρων ανεξαρτήτων εμπειρογνομόνων, καθώς και ως προς τα απαραίτητα για τον έλεγχο έγγραφα, ισχύουν αναλογικά οι διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας, η οποία διέπει την απορροφούσα εταιρία ή την εταιρία που απορροφάται (αρ. 16 του ν. 3412/2005 κατ' εφαρμογή του αρ. 31 παρ. 2 του Κανονισμού). Αποτέλεσμα της ρύθμισης αυτής είναι ότι η μεν απορροφώσα ή η απορροφώμενη εταιρία υπόκειται στις ρυθμίσεις του ελληνικού δικαίου, το αν όμως οι αλλοδαπές εταιρίες που συμμετέχουν στη συγχώνευση υπόκειται σε όμοιες ρυθμίσεις εξαρτάται από τις ρυθμίσεις των αντίστοιχων δικαίων. (Ευάγγελος Περάκης, «Η Ελληνική Ευρωπαϊκή Εταιρία», Νομική Βιβλιοθήκη, 2006,σελ. 31)

B) Συγχώνευση με σύσταση νέας εταιρίας.

Η σύσταση νέας εταιρίας προβλέπεται στο αρ. 17 παρ. 1 περ. β) του Κανονισμού με παραπομπή στο άρθρο 4 παρ. 1 της οδηγίας 78/855/ΕΟΚ. Στην περίπτωση αυτή η SE είναι η νέα εταιρία. Ο Κανονισμός πέρα από το άρθρο 17 και το άρθρο 29 δεν κάνει σε άλλη διάταξη διαχωρισμό των δύο τρόπων συγχωνεύσεως. Συνάγεται ότι εφαρμόζονται όλες οι διατάξεις εξίσου και για τη συγχώνευση με σύσταση νέας εταιρίας, όπως και για τη συγχώνευση δι' απορροφήσεως. Επομένως οι παραπομπές στις εθνικές διατάξεις ισχύουν και σ' αυτόν τον τρόπο σύστασης SE.

Σχήμα 2

Οι ελληνικές διατάξεις περί συγχωνεύσεως με σύσταση νέας εταιρίας (αρ. 80 του Κ.Ν. 2190/1920) θα εφαρμοσθούν για την ελληνική ανώνυμη εταιρία που θα συμμετέχει στη σύσταση νέας SE, καθώς και για την νέα SE, η οποία θα έχει καταστατική έδρα στην Ελλάδα.

Το αρ. 80 του Κ.Ν. 2190/1920 ορίζει ότι και σ' αυτή την περίπτωση εφαρμόζονται τα άρθρα 69 έως και 77 του νόμου με την επιφύλαξη εφαρμογής του άρθ 4^ο. Ωστόσο, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη και όλοι οι περιορισμοί και προϋποθέσεις άμεσης εφαρμογής του Κανονισμού, όπως αναπτύχθηκαν παραπάνω για τη συγχώνευση δι' απορροφήσεως. Έτσι για το άρθρο 80 του Κ.Ν. 2190/1920 σαν απορροφούμενες εταιρίες εννοούνται οι εταιρίες που εξαφανίζονται και σας απορροφούσα εταιρία εννοείται η νέα εταιρία. Στο ΣΣΣ περιέχονται τα στοιχεία που προβλέπει το αρ. 20 του

Κανονισμού και δημοσιεύσιμα είναι κατ' ελάχιστον τα στοιχεία που ορίζει το αρ. 21 του Κανονισμού. Το ΣΣΣ μαζί με το καταστατικό της νέας εταιρίας, εγκρίνεται από τη Γενική Συνέλευση εκάστης ελληνικής ανώνυμης εταιρίας που συμμετέχει στη συγχώνευση με σύσταση νέας εταιρίας. Τέλος, γίνεται αποτίμηση της περιουσίας της εξαφανιζομένης ελληνικής ανώνυμης εταιρίας όπως προβλέπει ο Κανονισμός (αρ. 22) και οι σχετικές εθνικές διατάξεις. Η σημαντικότερη διαφορά που εντοπίζεται σ' αυτή την περίπτωση σε σχέση με τη συγχώνευση δι' απορροφήσεως είναι ότι οι Γενικές Συνελεύσεις των εξαφανιζόμενων ελληνικών εταιριών πρέπει να εγκρίνουν και ολόκληρο το καταστατικό της νέας εταιρίας.

Ο Κανονισμός δεν ορίζει ρητά αν σε περίπτωση συγχώνευσης με σύσταση νέας εταιρίας, η νέα SE μπορεί να έχει την έδρα της σε άλλο κράτος μέλος από εκείνο των συγχωνευομένων εταιριών. Το ελληνικό δίκαιο επιτρέπει να συσταθεί ελληνική ανώνυμη εταιρία σε έδρα διάφορη των εδρών των εξαφανιζόμενων εταιριών. Θα μπορούσε να γίνει αποδεκτό και στην περίπτωση σύστασης SE, η οποία θα έχει έδρα διάφορη των εξαφανιζόμενων ανωνύμων εταιριών. Σ' αυτή τη λύση κλίνει και ο Ευάγγελος Περάκης.²⁶

Η συγχώνευση που πραγματοποιείται με σύσταση νέας εταιρίας (κατά το αρ. 17 παρ. 2 στχβ) επιφέρει τα ακόλουθα αποτελέσματα (αρ. 29 παρ. 2):

- A) καθολική μεταβίβαση στη SE του συνόλου του ενεργητικού και παθητικού της περιουσίας των συγχωνευομένων εταιριών
- B) οι μέτοχοι των συγχωνευομένων εταιριών καθίστανται μέτοχοι της SE
- Γ) οι συγχωνευόμενες εταιρίες παύουν να υφίστανται.

2^{ος} ΤΡΟΠΟΣ ΣΥΣΤΑΣΗΣ SE- ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ

Εταιρία χαρτοφυλακίου είναι η μητρική ανώνυμη εταιρία που κατέχει το σύνολο ή μέρος ή την πλειοψηφία μετοχών τρίτων εταιριών. Μία εταιρία χαρτοφυλακίου δεν είναι εμπορική ή παραγωγός εταιρίας, αλλά έχει ως εταιρικό σκοπό την κυριότητα άλλων εταιριών. Έτσι περιορίζεται ο κίνδυνος για τους μετόχους των εταιριών που συμμετέχουν και διευκολύνεται ο έλεγχος

²⁶ «Η Ελληνική Ευρωπαϊκή Εταιρία», ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, 2006, σελ. 23

περισσότερων διαφορετικών εταιριών.²⁷ Πλεονεκτήματα της εταιρίας χαρτοφυλακίου είναι:

- Έχει τη δυνατότητα να ελέγχει τις δραστηριότητες των θυγατρικών εταιριών με μικρό ποσοστό συμμετοχής και μικρό ποσοστό συμμετοχής στις εκάστοτε επενδύσεις.
- Αναλαμβάνει τυχόν επαγγελματικό ρίσκο μέσω των θυγατρικών της και τον περιορίζει στο βαθμό συμμετοχής της στις θυγατρικές, αντίθετα με τον κίνδυνο που θα αναλάμβανε απευθείας η μητρική εταιρία.
- Επιτυγχάνει τη διεύρυνσή της με απλή αγορά μετοχών στο χρηματιστήριο και υπερπηδώντας το εμπόδιο της υποχρέωσης προηγούμενης έγκρισης της αγοράς αυτής από τα διοικητικά συμβούλια των θυγατρικών.

Μειονεκτήματα της εταιρίας χαρτοφυλακίου είναι:

- Έχει επιπλέον φορολογικές επιβαρύνσεις, εκτός εάν η μητρική εταιρία κατέχει τουλάχιστον το 80% των θυγατρικών της, οπότε προκύπτουν φοροαπαλλαγές (ισχύει για τις ΗΠΑ).
- Μπορεί να λυθεί πιο εύκολα απ' ό,τι μία εταιρία, που προήλθε από συγχώνευση.
- Η εταιρία χαρτοφυλακίου μπορεί να εξελιχθεί μέσω επιρροών ή χρεών, δημιουργώντας ένα πολύπλοκο μετοχικό σύμπλεγμα, το οποίο μπορεί να προκαλέσει αλυσιδωτές αντιδράσεις εφόσον τα επιτόκια δανεισμού ή εκτίμηση της ίδιας περιουσίας μεταβληθούν δραματικά.²⁸

Σύμφωνα με το αρ. 2 παρ. 2 του Κανονισμού ανώνυμες εταιρίες και Ε.Π.Ε. που έχουν συσταθεί κατά το δίκαιο κράτους μέλους και έχουν την καταστατική τους έδρα και την κεντρική τους διοίκηση στην Κοινότητα, μπορούν να συστήσουν εταιρία χαρτοφυλακίου SE (SE holding) εφόσον δύο τουλάχιστον από αυτές: α) διέπονται από το δίκαιο διαφορετικών κρατών μελών ή β) τουλάχιστον από διετίας έχουν θυγατρική εταιρία υπαγόμενη στο δίκαιο άλλου κράτους μέλους ή υποκατάστημα εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος.

²⁷ www.wikipedia.com

²⁸ http://www.wikinvest.com/wiki/Holding_company

Η θυγατρική θα πρέπει να νοηθεί κατά τους ορισμούς του άρ. 1 της 7^{ης} Οδηγίας (83/349/ΕΟΚ που παραπέμπει στο αρ. 42^ε παρ. 5 του Κ.Ν. 2190/1920).²⁹

Το άρθρο 32 παρ. 1 εδ 2 ορίζει ότι οι εταιρίες που προωθούν τη σύσταση μία SE holding κατά το αρ. 2 παρ. 2, εξακολουθούν υφιστάμενες.

Πρόκειται για διαδικασία μη ρυθμιζόμενη στο ελληνικό δίκαιο (αν και όχι αδύνατη), συνισταμένη σε πρόσκληση προς τους μετόχους (ή στους εταίρους) των προωθουσών τη σύσταση εταιριών να εισφέρουν τις μετοχές ή τα μερίδιά τους σε νεοϊδρυόμενη εταιρία (που έτσι γίνεται SE χαρτοφυλακίου), λαμβάνοντας αντ' αυτών μετοχές της τελευταίας. Έτσι, οι εταιρίες που προωθούν την ίδρυση της SE holding μετατρέπονται σε θυγατρικές της τελευταίας.³⁰

Από τη διατύπωση του αρ. 2 παρ. 2 του Κανονισμού διαφαίνεται δυνητικός ο χαρακτήρας της διάταξης και θα μπορούσε να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι ίσως είναι δυνατό να ιδρυθεί η SE holding με συγχώνευση ή μετατροπή λχ. ανωνύμων εταιριών. Αυτό όμως, είναι αντίθετο προς το αρ. 32 παρ. 1 εδ 2 του Κανονισμού, που ορίζει, ότι οι εταιρίες που προωθούν την ίδρυση ευρωπαϊκής εταιρίας χαρτοφυλακίου εξακολουθούν υφιστάμενες. Επομένως η ρύθμιση είναι αναγκαστικού δικαίου, αφού ανταποκρίνεται στη φύση της ευρωπαϊκής εταιρίας χαρτοφυλακίου, η οποία δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς τα ιδρυτικά μέλη της, που αποτελούν εταιρίες.³¹

Είναι δυνατό λοιπόν, περισσότερες ανώνυμες εταιρίες ή/και εταιρίες περιορισμένης ευθύνης να ιδρύσουν ευρωπαϊκή εταιρία χαρτοφυλακίου. Έτσι είναι δυνατό, παρά το γράμμα της άνω διάταξης του Κανονισμού, να έχουμε ιδρυτές μία ανώνυμη και μία εταιρία περιορισμένης ευθύνης. Μπορεί ακόμη μόνο από τη μία πλευρά να έχουμε περισσότερες της μίας εταιρίας. Είναι εφικτό ακόμη, δύο ή περισσότερες SE να ιδρύσουν ευρωπαϊκή εταιρία χαρτοφυλακίου. Κάτι παρόμοιο δεν προβλέπει ο Κανονισμός, όμως πρέπει τούτο να γίνει δεκτό, αφού ο Κανονισμός μεριμνά κυρίως για τη μετάβαση των ανωνύμων εταιριών του εσωτερικού δικαίου στον τύπο της SE. Για τον ίδιο

²⁹ Ευάγγελος Περάκης «Η Ελληνική Ευρωπαϊκή Εταιρία», ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, 2006, σελ. 33

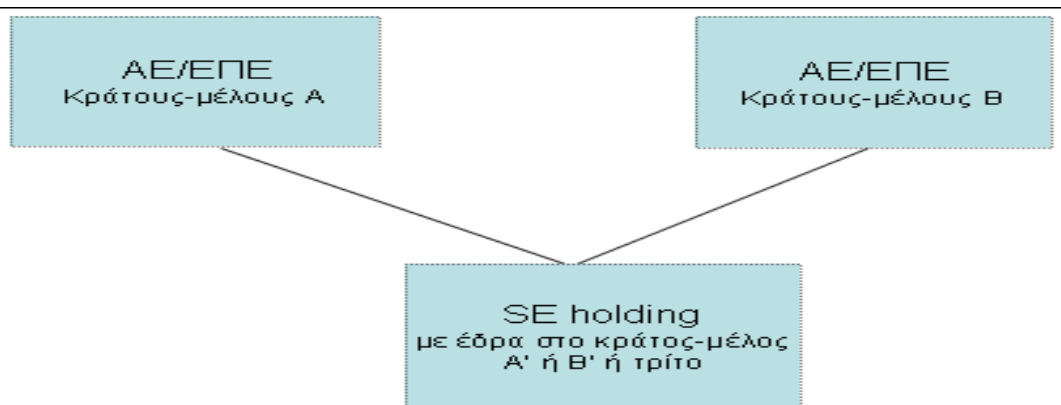
³⁰ Ευάγγελος Περάκης ο.π.

³¹ Κιάντος ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ Εκδόσεις Σάκκουλα,.. σελ. 215 – 216

λόγο μπορούμε να δεχθούμε, ότι δύο ευρωπαϊκές εταιρίες χαρτοφυλακίου είναι επιτρεπτό να συστήσουν μία ευρωπαϊκή εταιρία χαρτοφυλακίου, κατόπιν συγχωνεύσεως.³²

Κατ' ορθή άποψη, η νεοϊδρυομένη ευρωπαϊκή εταιρία χαρτοφυλακίου μπορεί να έχει καταστατική έδρα σε τρίτο κράτος από εκείνο των εταιριών που συμμετέχουν σε αυτήν. Έτσι πχ μία ελληνική και μία γερμανική εταιρία μπορούν να ιδρύσουν μία κυπριακή holding SE.³³

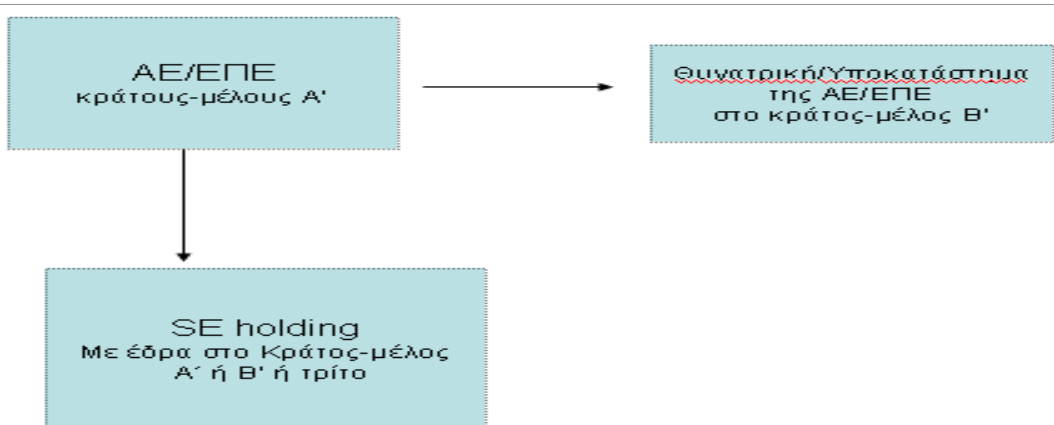
Περίπτωση α) και β) αρ. 2 παρ. 2 Κανονισμού (σχ 3 & 4 αντίστοιχα):

Σχήμα 3

³² Κιάντος ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ Εκδόσεις Σάκκουλα,.. σελ. 215 – 216

³³ Teichmann, The European Company – A Challenge to Academics, Legislatures and Practitioners, GLI 2003, σ. 309,327

Σχήμα 4

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΣΤΑΣΗΣ SE HOLDING

Η διαδικασία σύστασης της ευρωπαϊκής εταιρίας χαρτοφυλακίου θα μπορούσε να αναπτυχθεί στα παρακάτω βήματα:

1^ο βήμα: Κατά το άρθρο 32 παρ. 2 τα διευθυντικά ή διοικητικά όργανα των συμμετεχουσών εταιριών (διοικητικό συμβούλιο για α.ε., διαχειριστές για ε.π.ε.) καταρτίζουν σχέδιο συστατικής πράξης της SE. Το σχέδιο περιλαμβάνει έκθεση που εξηγεί και αιτιολογεί τις νομικές και οικονομικές πτυχές της σύστασης και αναφέρει τις συνέπειες που θα έχει για τους μετόχους και τους εργαζομένους η υπό ίδρυση SE. Κατά τον Ευάγγελο Περάκη³⁴ η παραπάνω διάταξη είναι στενή: Η παραπάνω έκθεση δε θα πρέπει να περιορίζεται στις συνέπειες ίδρυσης της SE, αλλά θα πρέπει να εκτείνεται στις συνέπειες αναδιάρθρωσης καθ' αυτήν, έστω δηλ. και αν δεν απορρέουν από την εταιρική μορφή που υιοθετείται. Επίσης, η διάταξη της παρ. 2 του αρ. 32 αναφέρει ότι το σχέδιο θα περιλαμβάνει επιπλέον τα στοιχεία του αρ. 20 παρ. 1 του Κανονισμού, ήτοι στχ α), β), γ), στ), ζ), η) και θ). Συγκεκριμένα θα περιλαμβάνει: α) την επωνυμία και την καταστατική έδρα των συμμετεχουσών εταιριών, καθώς και την επωνυμία και έδρα που προτείνεται για την SE. β) τη σχέση ανταλλαγής των μετοχών και το ύψος οποιασδήποτε αντιστάθμισης, γ) τον τρόπο περιέλευσης των μετοχών της SE στους μετόχους, στ) τα δικαιώματα που διασφαλίζει η SE στους μετόχους που έχουν ειδικά δικαιώματα και στους κομιστές άλλων τίτλων πλην των μετοχών, ή τα μέτρα που προτείνονται για το σκοπό αυτό, ζ) όλα τα ειδικά πλεονεκτήματα που παρέχονται στους εμπειρογνώμονες που εξετάζουν το

³⁴ «Η Ελληνική Ευρωπαϊκή Εταιρία», ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, 2006, σελ. 33

σχέδιο συστατικής πράξης, καθώς και στα μέλη των διοικητικών, διευθυντικών, εποπτικών ή ελεγκτικών οργάνων των συγχωνευόμενων εταιριών, η) το καταστατικό της SE, και θ) πληροφορίες για τις διαδικασίες με τις οποίες καθορίζονται οι ρυθμίσεις περί το ρόλο των εργαζομένων σύμφωνα με την οδηγία 2001/86/EK. (αρ. 20 παρ. 1 του Κανονισμού). Τέλος το σχέδιο συστατικής πράξης θα καθορίζει το ελάχιστο ποσοστό των μετοχών ή μεριδίων κάθε επισπεύδουσας εταιρίας που θα πρέπει να εισφέρουν οι μέτοχοι, ώστε να συσταθεί η SE. Το ποσοστό αυτό θα είναι περισσότερο από το 50% των μονίμων δικαιωμάτων ψήφου των μετοχών που θα εισφερθούν στην ευρωπαϊκή εταιρία χαρτοφυλακίου.

2° βήμα: Το σχέδιο συστατικής πράξης δημοσιεύεται κατά τη νομοθεσία του κάθε κράτους μέλους (κατά το άρθρο 7β Κ.Ν. 2190/1920 εφόσον πρόκειται για ελληνική α.ε. ή ε.π.ε. που συμμετέχει στην ίδρυση SE holding), τουλάχιστον ένα μήνα πριν συνέλθει η γενική συνέλευση κάθε εταιρίας που θα το εγκρίνει. (αρ. 32 παρ. 3 του Κανονισμού).

Το σχέδιο συστατικής πράξης θα πρέπει να εγκριθεί από εμπειρογνώμονες που θα διορίσει η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους στο οποίο υπάγεται κάθε εταιρία (παρ. 4 του αρ. 32 Κανονισμού). Κατόπιν συμφωνίας μεταξύ των συμμετεχουσών εταιριών, μπορεί να συνταχθεί έκθεση και από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες διορισμένους από την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους στο οποίο υπάγεται μία εκ των εταιριών που συμμετέχουν στη σύσταση της SE. Η έκθεση κυρίως το προσήκον και εύλογο της σχέσης ανταλλαγής των μετοχών ή μεριδίων και τις μεθόδους καθορισμού της (παρ. 5 αρ. 32 Κανονισμού).

3° βήμα: Η Γενική Συνέλευση εκάστης εταιρίας που συμμετέχει εγκρίνει το σχέδιο σύστασης της SE (παρ. 6 αρ. 32 Κανονισμού). Ο ρόλος των εργαζομένων αποφασίζεται σύμφωνα με την οδηγία 2001/86/ΕΟΚ. Δύναται, ωστόσο, να επιφυλαχθεί του δικαιώματος να εξαρτήσει την καταχώρηση της SE χαρτοφυλακίου στο μητρώο από τη ρητή εκ μέρους της έγκριση των ρυθμίσεων που αποφασίσθηκαν για το ρόλο των εργαζομένων.

Ένα ζήτημα που δε ρυθμίζεται από τον Κανονισμό, ούτε από τον ν. 3412/2005 είναι η απαιτούμενη απαρτία και πλειοψηφία με τις οποίες οι γενικές συνελεύσεις αποφασίζουν την έγκριση του σχεδίου. Παραπομπή στο εθνικό δίκαιο δεν μπορεί να γίνει κατ' εφαρμογή του αρ. 18 του Κανονισμού,

καθώς το εθνικό δίκαιο δε ρυθμίζει την περίπτωση της holding SE. Ο Ευάγγελος Περάκης προτείνει την αναλογική εφαρμογή του άρθρου 7 της 3^{ης} Οδηγίας για τις συγχωνεύσεις, που αποτελούν το πιο κατάλληλο σχήμα σύγκρισης με τη σύσταση SE holding, η οποία παραπέμπει στην αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία των άρθρων 29 παρ. 3 και 4 και αρ. 31 παρ. 2 του Κ.Ν. 2190/1920.³⁵ Κατά τη γνώμη της γράφουσας, η ελληνική α.ε. ή ε.π.ε. χρειάζεται να καταφύγει στην παραπάνω αυξημένα απαρτία και πλειοψηφία, καθώς η συμμετοχή της σε ευρωπαϊκή εταιρία χαρτοφυλακίου συνεπάγεται εισφορά ποσοστού μεγαλύτερου του 50% του μετοχικού της κεφαλαίου. Η αλλαγή αυτή στην κεφαλαιακή της δομή απαιτεί ενισχυμένη πλειοψηφία της γενικής συνέλευσης των μετόχων για να μην αιωρούνται αμφιβολίες για τον τρόπο λήψης της απόφασης σχετικά με την έγκριση του σχεδίου συστατικής πράξης της SE holding.

4^ο βήμα: Κατά το άρθρο 33 παρ. 1 του Κανονισμού, εντός τριών μηνών από την έγκριση του σχεδίου συστατικής πράξης της SE χαρτοφυλακίου «σύμφωνα με το άρθρο 31» -προφανώς από λάθος στο άρθρο 33 του Κανονισμού αναφέρεται το άρθρο 31 αντί του σωστού άρθρου 32- οι μέτοχοι ή μεριδιούχοι των συμμετεχουσών εταιριών δικαιούνται να δηλώσουν την πρόθεσή τους να εισφέρουν τις μετοχές ή τα μερίδιά τους για να συσταθεί η μελλοντική SE. Η προθεσμία αυτή παρατείνεται για ακόμη ένα μήνα για τους μετόχους ή μεριδιούχους, οι οποίοι δεν έχουν γνωστοποιήσει εντός της προαναφερομένης προθεσμίας την πρόθεσή τους να θέσουν τις μετοχές ή τα μερίδιά τους στη διάθεση των συμμετεχουσών εταιριών για τη σύσταση της SE χαρτοφυλακίου (αρ. 33 παρ. 3 εδαφ. 2 του Κανονισμού). Η συμπληρωματική αυτή προθεσμία αρχίζει από την απαιτούμενη δημοσιότητα που προβλέπει το εδάφιο 1 της παρ. 3 (βλ παρακάτω 5^ο βήμα).

Η μέτοχος εταιρία έχει τη δυνατότητα να συμπράξει στη σύσταση της SE χαρτοφυλακίου και μερικά, με μέρος δηλαδή των μετοχών της, ώστε μετά τη σύσταση θα είναι εν μέρει μέτοχος στην εταιρία, στην οποία συμμετείχε, και εν μέρει μέτοχος στην SE χαρτοφυλακίου.

Η ως άνω δήλωση της μετόχου ή μεριδιούχου εταιρίας αποτελεί πρόταση για κατάρτιση σύμβασης εγγραφής στο κεφάλαιο, υπό την αναβλητική αίρεση της καταχώρισης της SE χαρτοφυλακίου στο μητρώο, με άλλα λόγια, αφορά την

³⁵ «Η Ελληνική Ευρωπαϊκή Εταιρία», ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, 2006, σελ. 35

«κάλυψη» του κεφαλαίου, ενώ η καταβολή του (η εμπράγματη δηλ. μεταβίβαση των μετοχών ή των εταιρικών μεριδίων) θα πρέπει να συντελεσθεί εντός των προθεσμιών του νόμου (του διμήνου κατ' άρθρο 11 Κ.Ν. 2190/1920)³⁶. Κατά τη γνώμη της γράφουσας, η παράγραφος 2 του αρ.33 του Κανονισμού αφήνει να εννοηθεί ότι η ολοκλήρωση της σύστασης της SE χαρτοφυλακίου προϋποθέτει την κάλυψη και καταβολή του κεφαλαίου και εφόσον πληρούνται όλες οι άλλες προϋποθέσεις: «Η σύσταση της SE γίνεται μόνο εφόσον, οι μέτοχοι ή οι κομιστές των μεριδίων των εταιριών που προωθούν τη σύσταση έχουν εισφέρει το ελάχιστο ποσοστό μετοχών ή μεριδίων κάθε εταιρίας ...».

5° βήμα: Εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη σύσταση της ευρωπαϊκής εταιρίας χαρτοφυλακίου, κάθε συμμετέχουσα εταιρία οφείλει να προβεί στην απαιτούμενη δημοσιότητα κατά τις διατάξεις του εθνικού δικαίου κάθε μίας εταιρίας. Από της δημοσιότητας αρχίζει και η συμπληρωματική προθεσμία του ενός μηνός για τους μετόχους ή μεριδιούχους που επιθυμούν να εισφέρουν στη νέα εταιρία, αλλά δεν είχαν γνωστοποιήσεις εντός του διμήνου της παρ.1 του αρ. 33 του Κανονισμού.

Η μηνιαία αυτή προθεσμία δεν αναστέλλει την πρόοδο της διαδικασίας και η SE χαρτοφυλακίου μπορεί πλέον να συσταθεί, ενώ αν υπάρξουν πρόσθετες δηλώσεις εισφοράς των μετοχών και έχει ήδη ιδρυθεί η εταιρία, οι εισφορές αυτές θα υλοποιηθούν με αντίστοιχη αύξηση μετοχικού κεφαλαίου³⁷.

Η SE χαρτοφυλακίου ολοκληρώνεται με την καταχώρησή της στα μητρώα του κράτους μέλους όπου έχει την καταστατική έδρα της (παρ. 5 του αρ. 33 του Κανονισμού), η οποία μπορεί να είναι σε κράτος μέλος διάφορο των κρατών μελών, όπου εδρεύουν οι συμμετέχουσες εταιρίες.

Ο Κανονισμός επιτρέπει τη θέσπιση διατάξεων προστασίας των μετόχων της μειοψηφίας που αντιτέθηκαν στη σύσταση, των πιστωτών και των εργαζομένων από τα εθνικά δίκαια. Ο ν. 3412/2005 προβλέπει στο άρθρο 18 τη δυνατότητα στους μετόχους μειοψηφίας, αν η σχέση ανταλλαγής είναι ιδιαίτερα δυσμενής για αυτούς, να απαιτήσουν από την συμμετέχουσα εταιρία

³⁶ Ευάγγελος Περάκης, «Η Ελληνική Ευρωπαϊκή Εταιρία», ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, 2006, σελ. 35-36

³⁷³⁰ Ευάγγελος Περάκης, ο.π.

την εξαγορά των μετοχών τους. Για την καταβολή του τιμήματος εξαγοράς προβλέπει τη δυνατότητα προσφυγής στα δικαστήρια, ώστε να διαταχθούν ασφαλιστικά μέτρα. Παραπέμπει τέλος, στις διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της παρ. 2 του αρ. 84 του Κ.Ν. 2190/1920. Το ελληνικό δίκαιο δεν ρυθμίζει διατάξεις για την προστασία των πιστωτών και των εργαζομένων.

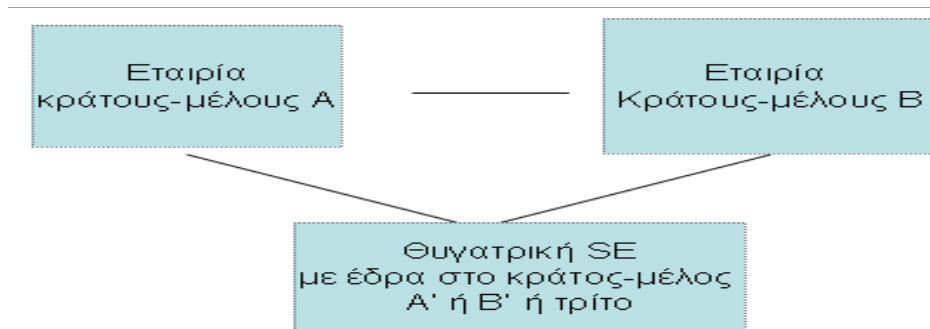
3^{ος} ΤΡΟΠΟΣ ΣΥΣΤΑΣΗΣ SE- ΣΥΣΤΑΣΗ ΘΥΓΑΤΡΙΚΗΣ SE

Τρίτος τρόπος ίδρυσης SE είναι κατά τα άρθρα 35 και 36 του Κανονισμού η ίδρυση θυγατρικής SE. Πρόκειται για πρωτογενή ίδρυση κοινής θυγατρικής SE, που διακρίνεται από τη δευτερογενή ίδρυση κατά 100% θυγατρικής SE από ήδη υφισταμένη SE (άρθρο 3 παρ. 2 του Κανονισμού). Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 3 στο οποίο παραπέμπει το άρθρο 35 του Κανονισμού, εταιρίες κατά την έννοια του άρθρου 48 εδάφιο 2 της Συνθήκης, καθώς και άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, τα οποία έχουν συσταθεί δυνάμει της νομοθεσίας κράτους μέλους και έχουν την καταστατική τους έδρα και την κεντρική τους διοίκηση στην Κοινότητα, μπορούν να συστήσουν θυγατρική SE, εφόσον τουλάχιστον δύο από αυτές: α) διέπονται από το δίκαιο διαφορετικών κρατών μελών ή β) τουλάχιστον από διετίας έχουν θυγατρική εταιρία υπαγόμενη στο δίκαιο άλλου κράτους μέλους ή υποκατάστημα εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος.

Προβλέπονται δηλαδή δύο περιπτώσεις: Ενώ στην πρώτη περίπτωση οι εταιρίες που πρόκειται να συστήσουν θυγατρική SE, πρέπει να διέπονται τουλάχιστον δύο από αυτές από το δίκαιο διαφορετικών κρατών – μελών, στη δεύτερη επιτρέπεται οι ως άνω συμμετέχουσες εταιρίες να διέπονται μεν από το δίκαιο του ιδίου κράτους – μέλους, αρκεί όμως τουλάχιστον δύο να έχουν θυγατρικές εταιρίες ή υποκαταστήματα σε άλλα κράτη μέλη.³⁸

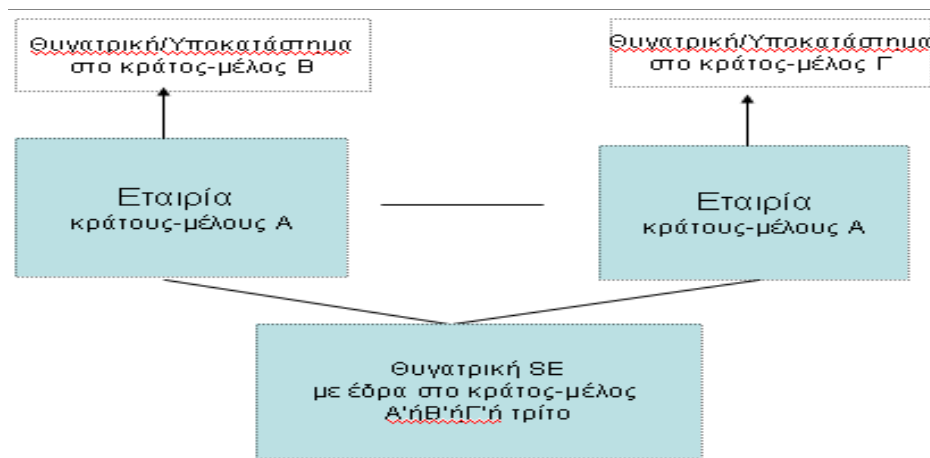
Περίπτωση α:

³⁸ Ιωάννης Δρυλλεράκης, «Τρόποι συστάσεως Ευρωπαϊκής Ανώνυμης Εταιρίας SE, Επιχείρηση 4/2006 ΕΤΟΣ 2^ο σελ. 389

Σχήμα 5

Περίπτωση β:

Σχήμα 6

Το άρθρο 36 του Κανονισμού καθορίζει το καθεστώς υπό το οποίο οι εταιρίες ή τα νομικά πρόσωπα θα συμμετέχουν στη σύσταση θυγατρικής εταιρίας. Εφαρμόζονται σύμφωνα με το άρθρο αυτό οι διατάξεις που ρυθμίζουν τη συμμετοχή τους στη σύσταση θυγατρικής υπό μορφή ανώνυμης εταιρίας του εθνικού δικαίου.

Ο ν. 4312/2005 δεν εισάγει καθόλου ρυθμίσεις σχετικά με τη σύσταση θυγατρικής SE, επιτρέποντας την απευθείας εφαρμογή του Κανονισμού. Είναι μάλλον ο απλούστερος τρόπος σύστασης SE, διότι ούτε ο Κανονισμός εισάγει ειδικότερες ρυθμίσεις.

Επομένως, σύμφωνα με τον Κανονισμό, προβλέπεται για τις συμμετέχουσες ελληνικές εταιρίες επί συστάσεως θυγατρικής SE, αναλογική εφαρμογή των διατάξεων περί συμμετοχής ελληνικών εταιριών σε σύσταση θυγατρικής

ελληνικής ανώνυμης εταιρίας.³⁹ Στη σύσταση της θυγατρικής εταιρίας του ευρωπαϊκού δικαίου μπορεί να μετέχουν όχι μόνο εταιρίες ή άλλα νομικά πρόσωπα όπως ορίζει η αναλυόμενη διάταξη, αλλά μία εταιρία ή ένα νομικό πρόσωπο, δεδομένου ότι είναι δυνατή η μονοπρόσωπη ανώνυμη εταιρία. Με βάση τη σκέψη αυτή μπορούμε να πούμε ότι είναι δυνατή η μονοπρόσωπη θυγατρική εταιρία ευρωπαϊκού δικαίου, αλλά και γενικά η μονοπρόσωπη ευρωπαϊκή εταιρία⁴⁰.

Το αρ. 2 παρ. 3 του Κανονισμού αναφέρει ως εταιρίες, που μπορούν να συστήσουν θυγατρική SE, τις εταιρίες του αρ. 48 εδ β της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η οποία καλύπτει όλες τις εταιρίες του εμπορικού δικαίου. Επομένως θυγατρική SE μπορεί να συστήσουν και προσωπικές εταιρίες υπό τις προϋποθέσεις των περ. α και β. Καθώς δεν ορίζεται διαφορετικά, η καταστατική έδρα της θυγατρικής SE μπορεί να είναι και σε κράτος μέλος διάφορο των κρατών όπου εδρεύουν μητρικές εταιρίες.

⁴⁰ ΤΡΟΠΟΣ ΣΥΣΤΑΣΗΣ SE- ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΣΕ SE

Το άρθρο 37 του Κανονισμού απαριθμεί τις προϋποθέσεις ίδρυσης SE λόγω μετατροπής ανώνυμης εταιρίας, σε εννέα παραγράφους. Έτσι κατά την παρ. 1, η SE μπορεί να συσταθεί, εφόσον ανώνυμη εταιρία που έχει συσταθεί σύμφωνα με το δίκαιο κράτους μέλους και έχει την καταστατική της έδρα και την κεντρική της διοίκηση στην Κοινότητα, τουλάχιστον από διετίας έχει θυγατρική εταιρία υπαγόμενη στο δίκαιο άλλου κράτους μέλους. (παρ. 1 του αρ. 37 και αρ. 2 παρ. 4 του Κανονισμού).

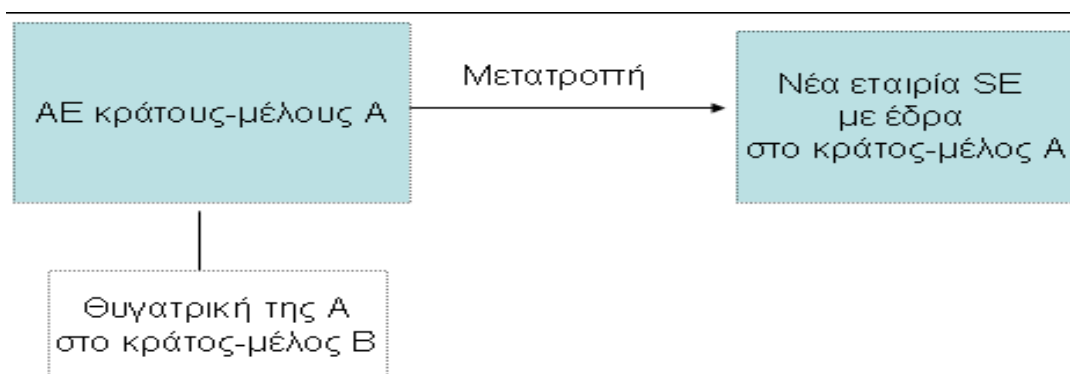
Η μετατρεπόμενη εταιρία συνεχίζεται υπό τον τύπο της εταιρίας στην οποία μετατρέπεται, χωρίς να γίνει εκκαθάριση της περιουσίας της. Κατά τον τρόπο αυτό η νομική προσωπικότητα της μετατρεπομένης εταιρίας συνεχίζεται. Ωστόσο, με την μετατροπή μεταβάλλει το νομικό της ένδυμα με τις εκ τούτου συνέπειες. Αποτέλεσμα της μετατροπής είναι ότι η εταιρία συνεχίζεται με τη μορφή της SE, καθώς σύμφωνα με την παρ.2 «η μετατροπή ανώνυμης εταιρίας σε SE δεν συνεπάγεται ούτε λύση ούτε δημιουργία νέου νομικού

³⁹ Ιωάννης Δρυλλεράκης, «Τρόποι συστάσεως Ευρωπαϊκής Ανώνυμης Εταιρίας SE, Επιχείρηση 4/2006 ΕΤΟΣ 2^ο σελ. 389.

⁴⁰ Κιάντος ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ Εκδόσεις Σάκκουλα,.. σελ. 222

προσώπου». Ωστόσο, επιφυλάσσεται ρητά για την εφαρμογή του αρ. 12 του Κανονισμού, που αφορά την τήρηση των διατάξεων για το ρόλο των εργαζομένων.

Κατά την παρ. 3 του αρ. 37 του Κανονισμού, η καταστατική έδρα της υπό μετατροπής εταιρίας δεν μπορεί να μεταβληθεί επ' ευκαιρίας της μετατροπής. Οποιαδήποτε μεταβολή της καταστατικής έδρας θα συντελεσθεί μετά την καταχώριση της νέας SE στο μητρώο, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Κανονισμού.

Σχήμα 7

Οι όροι και προϋποθέσεις μετατροπής μίας ανώνυμης εταιρίας σε SE προβλέπονται στις παραγράφους 4 με 9 του άρθρου 37 του Κανονισμού και περιλαμβάνουν:

1) Την κατάρτιση σχεδίου μετατροπής και έκθεση που επεξηγεί και αιτιολογεί τις νομικές και οικονομικές πλευρές της μετατροπής, τις συνέπειες που θα έχει για τους μετόχους και του εργαζομένους η μετατροπή (παρ. 4). Αν και δεν ορίζεται ρητώς, επιτρέπεται η αναλογική εφαρμογή με τις διατάξεις που προβλέπουν την κατάρτιση σχεδίου στις περιπτώσεις συγχώνευσης και σύστασης SE χαρτοφυλακίου και επομένως στο σχέδιο περιλαμβάνεται και το καταστατικό της υπό ίδρυση SE.

2) Τη δημοσίευση του σχεδίου τουλάχιστον ένα μήνα πριν από τη συνεδρίαση της γενικής συνέλευσης που θα αποφανθεί σχετικά με τη μετατροπή. Για το θέμα αυτό ο ν. 3412/2005 παραπέμπει στο αρ. 7β του Κ.Ν. 2190/1920 και ουσιαστικά πρόκειται για τη μοναδική παρέμβαση του εθνικού δικαίου στον τρόπο αυτό σύστασης SE. Κατά τ' άλλα εφαρμόζεται απευθείας ο Κανονισμός (παρ. 5).

3) Την εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων της μετατρεπόμενης εταιρίας από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες που διορίζονται ή εγκρίνονται από δικαστική ή διοικητική αρχή του κράτους στο οποίο υπάγεται η μετατρεπόμενη εταιρία. Κατ' εφαρμογή της ελληνικής νομοθεσία στην οποία παραπέμπει το άρθρο 10 της οδηγίας 78/855/ΕΟΚ, πρόκειται για την Επιτροπή του άρθρου 9 του Κ.Ν. 2190/1920. Οι εμπειρογνώμονες πιστοποιούν την ύπαρξη περιουσιακών στοιχείων αξίας τουλάχιστον ίσης αξίας προς το κεφάλαιο, επί πλέον των αποθεματικών που δεν επιτρέπεται να διανεμηθούν σύμφωνα με το νόμο και το καταστατικό (παρ. 6).

4) Την έγκριση του σχεδίου μετατροπής καθώς και το καταστατικό της SE. Η απόφαση της γενικής συνέλευσης λαμβάνεται όπως ορίζει το αρ. 7 της οδηγίας 78/855/ΕΟΚ, το οποίο για την μετατροπή ελληνικής ανώνυμης εταιρίας παραπέμπει στο αρ. 72 του Κ.Ν. 2190/1920 δηλαδή προβλέπεται πλειοψηφία και απαρτία των άρθρων 29 παρ.3 και 4 και 31 παρ. 2 και έγκριση του σχεδίου των τυχόν κατ' ιδίαν κατηγοριών μετόχων τα δικαιώματα των οποίων θίγονται από την μετατροπή (παρ. 7).

Στην περίπτωση της μετατροπής, σε αντίθεση με άλλες μορφές ίδρυσης SE, δεν προβλέπεται μηχανισμός προστασίας των μετόχων της μειοψηφίας ή των πιστωτών.⁴¹ Οι παρ. 8 και 9 του αρ. 37 του Κανονισμού αφορούν στη ρύθμιση του ρόλου των εργαζομένων στην μετατρεπόμενη εταιρία και τα δικαιώματα και υποχρεώσεις της υπό μετατροπή εταιρίας σχετικά με τις συνθήκες απασχόλησης και τις σχέσεις εργασίας.

⁴¹ Ευάγγελος Περάκης, «Η Ελληνική Ευρωπαϊκή Εταιρία», ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, 2006, σελ. 41.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ:

Σύμφωνα με τα όσα αναπτύχθηκαν παραπάνω, σχετικά με τους τρόπους ίδρυσης μίας Ευρωπαϊκής Ανώνυμης Εταιρίας (SE), μπορούμε να συνοψίσουμε στα εξής:

Πρώτο και κύριο τρόπο σύστασης της SE αποτελεί η συγχώνευση μεταξύ τουλάχιστον δύο ανωνύμων εταιριών, όπως αναφέρονται στο παράρτημα Ι του Κανονισμού με τις προϋποθέσεις που ορίζει το αρ. 2 παρ. 1 και άρθρα 17 – 31 του Κανονισμού. Δεύτερο και ιδιότυπο τρόπο σύστασης της SE αποτελεί, κατά τα άρθρα 2 παρ. 2 και 32-34 του Κανονισμού, η σύσταση εταιρίας χαρτοφυλακίου SE (SE holding) από ανώνυμες εταιρίες, καθώς και εταιρίες περιορισμένης ευθύνης. Τρίτο τρόπος σύστασης της SE αποτελεί η ίδρυση θυγατρικής SE. Η δυνατότητα αυτή δίνεται όχι μόνο σε κεφαλαιουχικές εταιρίες, αλλά και κάθε είδους εμπορική και αστική εταιρία κατά τους ορισμούς του αρ. 48 της ΣυνθΕΚ. Συγκεκριμένα στην Ελλάδα, θυγατρική SE με τις προϋποθέσεις των σχετικών άρθρων του Κανονισμού, μπορούν να ιδρύσουν ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες εταιρίες, συνεταιρισμοί, αστικές εταιρίες, και κάθε είδους νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, ενώ εξαιρούνται νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου με μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα πχ ιδρύματα και σωματεία. Τέλος, μετατροπή σε SE μπορεί να επιχειρήσει μόνο η ανώνυμη εταιρία με τις προϋποθέσεις του αρ. 37 του Κανονισμού.

Διαπιστώνουμε λοιπόν, ότι μία ανώνυμη εταιρία έχει να επιλέξει ανάμεσα σε όλους τους προβλεπόμενους από τον Κανονισμό τρόπους σύστασης της SE. Αντιθέτως, η εταιρία περιορισμένης ευθύνης μπορεί να συμμετέχει στην ίδρυση εταιρίας χαρτοφυλακίου SE και στην ίδρυση θυγατρικής εταιρίας SE, ενώ κάθε είδους νομικό πρόσωπο ιδιωτικού και δημοσίου δικαίου μπορεί να ιδρύσει μία θυγατρική SE, αποκλείεται όμως, από κάθε άλλο προβλεπόμενο από τον Κανονισμό τρόπο ίδρυσης μίας SE.

Σε κάθε περίπτωση μόνο νομικά πρόσωπα δύνανται να ιδρύσουν με κάποιον από τους προβλεπόμενους τρόπους μία Ευρωπαϊκή Ανώνυμη Εταιρία, ενώ αποκλείονται τα φυσικά πρόσωπα. Ο αποκλεισμός των φυσικών προσώπων - κατοίκων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στην ίδρυση μίας Ευρωπαϊκής Ανώνυμης Εταιρίας διατυπώνεται πανηγυρικά στον ίδιο τον Κανονισμό. Στο προοίμιο (αιτ. 1) μας προϊδεάζει για κάτι τέτοιο: «Η υλοποίηση της εσωτερικής

αγοράς και η επακόλουθη βελτίωση της οικονομικής και κοινωνικής κατάστασης στο σύνολο της Κοινότητας, συνεπάγεται, εκτός από την κατάργηση των εμποδίων στις συναλλαγές, την αναδιάρθρωση των παραγωγικών δομών στο κοινοτικό επίπεδο. Για το σκοπό αυτό, είναι απαραίτητο, οι επιχειρήσεις των οποίων η δραστηριότητα δεν περιορίζεται στην ικανοποίηση των καθαρά τοπικών αναγκών να μπορούν να σχεδιάζουν και να αναλαμβάνουν την αναδιοργάνωση των δραστηριοτήτων τους σε κοινοτικό επίπεδο.»

Και συνεχίζει (αιτ. 3): «Η αναδιάρθρωση αυτή όμως των επιχειρήσεων, διαφορετικών κρατών μελών, προσκρούει σε δυσχέρειες νομικής, φορολογικής και ψυχολογικής φύσεως. Το νομικό πλαίσιο στο οποίο οφείλει να ασκείται επιχειρηματική δραστηριότητα στην Κοινότητα βασίζεται ακόμη σημαντικά στην εθνική νομοθεσία και ως εκ τούτου δεν υλοποιούνται οι στόχοι του άρθρου 18 της Συνθήκης. Τούτο συνιστά σημαντικό εμπόδιο ως προς τη δημιουργία ομίλων εταιριών διαφορετικών κρατών μελών».

Εξ αρχής ο θεσμός της SE αποτελεί ένα μόρφωμα με σκοπό να εξυπηρετήσει υπάρχουσες εταιρίες, γι' αυτό και δεν εκπληρώνει κανένα από τους σκοπούς που διακηρύσσει, κυρίως δε δεν πετυχαίνει την αναδιοργάνωση των παραγωγικών δομών στο κοινοτικό επίπεδο. Η βούληση του φυσικού προσώπου αποκλείεται από το νομικό πλαίσιο της ευρωπαϊκής εταιρίας, γεγονός που συνιστά τροχοπέδη για την «υλοποίηση της εσωτερικής κοινής αγοράς».

Εξάλλου, οι τρόποι ίδρυσης της SE δεν συνιστούν ένα συνεπές και καλοσχεδιασμένο σύστημα, αλλά αποτέλεσμα συμβιβασμών. Αποσπασματικό και επιλεκτικό με τον καιρό χάνει προοδευτικά το νόημά του, βέβαιο δε είναι ότι δεν ανταποκρίνεται πλέον στις σημερινές συνθήκες.

Ο ισχύον Κανονισμός απέχει μακράν από το αρχικό σχέδιο Κανονισμού με τα 208 άρθρα του. Αν και πολυσχιδές εκείνο το νομοθέτημα, ωστόσο, προσδοκούσε να είναι πλήρες και αυτόνομο, ώστε να μην χρειάζονται οι παραπομπές σε άλλες κοινοτικές ή εθνικές διατάξεις. Η ομάδα του Piet Sanders οραματίστηκε ένα ουσιώδες ευρωπαϊκό θεσμό που να ισχύει εντός των ορίων της Κοινότητας το ίδιο σε όλα τα κράτη μέλη. Απουσίαζε, όμως, η πολιτική βούληση των κρατών μελών να συναινέσουν σε όλες τις λεπτομέρειες του σχεδίου κανονισμού.

Η Επιτροπή, προκειμένου να επιτευχθεί η αναγκαία συμφωνία, που θα επέτρεπε τη γέννηση της νέας εταιρικής μορφής, άλλαξε προσανατολισμό. Υιοθέτησε μία συγκαταβατική στάση, καταρτίζοντας ένα σχέδιο κανονισμού, στο οποίο οι διατάξεις του παραπέμπανε στην εθνική νομοθεσία για τις αντίστοιχες κατά κράτος κεφαλαιουχικές εταιρίες.

Έτσι, το νομικό πλαίσιο στο οποίο οφείλει να ασκείται επιχειρηματική δραστηριότητα στην Κοινότητα βασίζεται ακόμη σημαντικά στην εθνική νομοθεσία και ως εκ τούτου δεν αντιστοιχεί πλέον στο οικονομικό πλαίσιο, στο οποίο πρέπει να αναπτυχθεί η δραστηριότητα αυτή για να καταστεί δυνατή η υλοποίηση των στόχων του άρθρου 18 της συνθήκης. Τούτο συνιστά σημαντικό εμπόδιο ως προς τη δημιουργία ομίλων εταιριών διαφορετικών κρατών μελών.

Επιπλέον, η απουσία ενός αυτόνομου συστήματος διατάξεων κοινοτικού δικαίου και οι πολλαπλές παραπομπές στα εθνικά δίκαια, καθιστούν τη SE σε σημαντικό βαθμό εξαρτημένη με το δίκαιο κάποιου κράτους μέλους, αφαιρώντας κατά πολύ από τον κοινοτικό της χαρακτήρα. Η «πυραμίδα» των κανόνων που διέπουν την SE, κανονισμό, καταστατικό, εθνικό δίκαιο, η αλληλεξάρτησή τους και οι διαφορές – συγκρούσεις ανάμεσα στα εθνικά συστήματα, περιπλέκουν σε τέτοιο βαθμό την καθημερινή ζωή των επιχειρήσεων, ώστε να καθίσταται απαραίτητη η σύσταση ειδικού νομικού επιτελείου, το κόστος του οποίου μόνο οι μεγάλες επιχειρήσεις θα μπορούν να φέρουν.⁴²

Επομένως, η αρχική αισιοδοξία και ενθουσιασμός για το νέο θεσμό και την ευελιξία που υπόσχονται στα εταιρικά σχήματα, που δραστηριοποιούνται εντός της Κοινότητας, διαδέχεται η απροθυμία των κρατών μελών αρχικά, και των εταιριών στη συνέχεια, να ανταποκριθούν στο κάλεσμα της νέας πρόκλησης. Δεν είναι τυχαίο, ότι μέχρι τις 8 Οκτωβρίου του 2004, οπότε και τέθηκε σε ισχύ ο υπ' αρ. 2157/2001 Κανονισμός, μόνο το Βέλγιο, η Αυστρία, η Δανία, η Σουηδία, η Φιλανδία και Ισλανδία προνόησαν την υιοθέτηση της SE στο εθνικό τους δίκαιο.⁴³

⁴² Μπουλούκου Μάριου – Κίτσου Ανθής, SOCIETAS EUROPAEA (SE), Η νέα Ευρωπαϊκή Εταιρία, Πειραϊκή Νομολογία, Τόμος 26^{ος} Περίοδος Γ' Τέχος 1 2004, σελ 262, 270

⁴³ Europa/ Press Releases/ Company law: European Company Statute in force, but national delays stop companies using it Reference: IP/04/1195 Date: 08/10/2004

Στον πίνακα που ακολουθεί, εκτίθεται ο αριθμός των ευρωπαϊκών ανωνύμων εταιριών που ιδρύθηκαν ανά χώρα και ανά έτος από το 2004 μέχρι και τον Ιανουάριο του 2009, σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσιεύονται στο Μητρώο της Επίσημης Ευρωπαϊκής Εφημερίδας (αντίστοιχο ελληνικό ΦΕΚ).⁴⁴

Λίστα ευρωπαϊκών εταιριών SE που καταχωρήθηκαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση ανά χώρα και ανά έτος (μέχρι 23 Οκτωβρίου 2008).⁴⁵

Σημείωση: Το έτος αναφέρεται στην ημερομηνία δημοσίευσης στην Επίσημη Ευρωπαϊκή Εφημερίδα, η οποία συνήθως είναι μεταγενέστερη της καταχώρησης στο κράτος μέλος της έδρας της SE.

COUNTRY	2009	2008	2007	2006	2005	2004	Total
Austria	0	3	2	2	0	0	7
Belgium	0	0	1	3	3	0	7
Bulgaria	0	0	0	0	0	0	0
Cyprus	0	1	1	0	0	0	2
Czech Rep	0	8	7	0	0	0	15
Denmark	0	2	0	0	0	0	2
Estonia	0	2	2	0	0	0	4
Finland	0	0	0	0	1	0	1
France	0	1	6	1	0	0	8
Germany	6	33	33	19	2	0	93
Greece	0	0	0	0	0	0	0
Hungary	0	0	0	1	0	0	1
Iceland	0	0	0	0	0	0	0
Ireland	0	1	0	0	0	0	1
Italy	0	0	0	0	0	0	0
Latvia	0	0	2	1	0	0	3
Liechtenstein	1	0	1	1	0	0	3
Lithuania	0	0	1	1	0	0	2
Luxembourg	0	15	2	4	0	0	21
Malta	0	0	0	0	0	0	0
Netherlands	0	16	5	2	0	0	23
Norway	0	3	3	1	0	0	7

⁴⁴ Πηγή δεδομένων: TED -Tenders Electronic Daily, Supplement to the Official Journal of the European Union" (http://ted.europa.eu/Exec?Template=TED/editorial_page.htm&DataFlow=ShowPage.dfl&StatLang=EN)

⁴⁵ Στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ παρατίθενται αναλυτικοί πίνακες ανά έτος με την επωνυμία των εταιριών και την πόλη, όπου εδρεύουν.

Poland	0	0	0	0	0	0	0
Portugal	0	0	0	0	0	0	0
Romania	0	0	0	0	0	0	0
Slovakia	1	5	4	0	0	0	10
Slovenia	0	0	0	0	0	0	0
Spain	0	0	0	0	0	0	0
Sweden	1	0	0	3	0	0	4
UK	0	6	6	0	0	0	12
Total	9	96	76	39	6	0	226

Θα πρέπει να λάβουμε υπόψη ότι δεν έχουν δημοσιεύσει όλες οι SE τη σύστασή τους στην Επίσημη Ευρωπαϊκή Εφημερίδα, καθώς αυτό δεν προβλέπεται υποχρεωτικά επί ποινή ακυρότητας. Επομένως, είναι δυνατόν στα εθνικά μητρώα ανωνύμων εταιριών να έχουν καταχωρηθεί περισσότερες εταιρίες από αυτές που είναι επίσημα καταγεγραμμένες στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο η παραπάνω κατάσταση, μας επιτρέπει να θεωρήσουμε αντιπροσωπευτική την εικόνα που κυριαρχεί για την SE εντός των ορίων της Κοινότητας και να αποτολμήσουμε τα πρώτα δειλά συμπεράσματα:

Διαπιστώνουμε, λοιπόν, ότι ο συνολικός αριθμός των συσταθέντων εταιριών SE (226 εταιρίες) είναι μικρός σε σχέση με τα χρόνια που υφίσταται ο θεσμός (2004-2008) και με τα κράτη μέλη της Κοινότητας.

Επίσης, διαφαίνεται αυξητική τάση ίδρυσης των εταιριών ανά έτος, που σημαίνει ότι τα νομικά πρόσωπα που δραστηριοποιούνται στην Κοινότητα, σταδιακά εξοικειώνονται με το νέο θεσμό και επιχειρούν να τον δοκιμάσουν.

Σαφές προβάδισμα και πρωτιά στην ίδρυση εταιριών SE έχει η Γερμανία [93 εταιρίες μορφής SE με δεύτερη την Ολλανδία (23 εταιρίες) και τρίτο το Λουξεμβούργο (21 εταιρίες)]. Αυτό φανερώνει την άνεση που έχουν τα νομικά πρόσωπα στη Γερμανία με τη συγκεκριμένη εταιρική μορφή, καθώς η ενεργός συμμετοχή των εργαζομένων και η μορφή της Ανώνυμης Ευρωπαϊκής Εταιρίας αποτελούν στοιχεία που είναι ήδη ενσωματωμένα στο εθνικό τους δίκαιο.

Τέλος, διαπιστώνουμε την παντελή απουσία ελληνικής ευρωπαϊκής εταιρίας, καθώς στην Ελλάδα δεν έχει καταχωρηθεί έως σήμερα εταιρία με τον τύπο της Ανώνυμης Ευρωπαϊκής Εταιρίας. Και θα έχει ενδιαφέρον να ερευνηθεί,

κατά πόσο το φαινόμενο αυτό συνδυάζεται με την απουσία κινήτρων για την ίδρυση μίας επιχείρησης σε ελληνικό έδαφος, καθώς και με τη θέση που κατέχει η Ελλάδα στον χάρτη της ανταγωνιστικότητας.

Θα ήταν πολύ ενδιαφέρον να γίνει μία περαιτέρω έρευνα ανάμεσα στις υφιστάμενες ευρωπαϊκές εταιρίες, ώστε να εντοπισθούν οι αδυναμίες και τα κενά του νόμου μέσα από την πρακτική του θεσμού. Παράλληλα, θα πρέπει να καταγραφούν και τα κίνητρα που προβάλλει κάθε κράτος μέλος για να προσελκύσει ευρωπαϊκές εταιρίες (SE), ώστε να φανούν οι διαφορές και ομοιότητες ανάμεσα στα εθνικά δίκαια.

Σε κάθε περίπτωση διαπιστώνεται ότι χρειάστηκαν δεκαετίες για να γεννηθεί ο θεσμός της ανώνυμης ευρωπαϊκής εταιρίας. Χρόνος που συνοδεύτηκε από σειρά διαβουλεύσεων και συγκρούσεων, μέχρι να επέλθει η από κοινού συμφωνία. Γι' αυτό το λόγο, θα πρέπει τα κράτη μέλη να ασχοληθούν σοβαρά με το θεσμό που αποτελεί δημιούργημά τους και να τον ενισχύσουν, ώστε να περάσει από τα σπάργανα στην ενηλικίωσή του ομαλά. Και η επιτυχία του εγχειρήματος θα φανεί όταν τα νομικά πρόσωπα – και γιατί όχι και τα φυσικά πρόσωπα στο απώτερο μέλλον- θα έχουν την ευχέρεια των επιλογών ανάμεσα στα κράτη μέλη για να αναπτύξουν επιχειρηματική δραστηριότητα υιοθετώντας ένα θεσμό που θα λειτουργεί ευέλικτα εντός των ορίων της Κοινότητας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

2005	ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΕΔΡΑ
1	Media Corner - SE	B-Brussels:
2	Afschrift - SE	B-Brussels:
3	Sunshine-Invest @ - SE	B-Brussels:
4	Minos 2005/01 Vermögensverwaltungs SE	D-Munich:
5	EBD European Business Development SE	D-Aachen:
6	Elcoteq SE	FI-Lohja:

2006	ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΕΔΡΑ
1	BOLBU Beteiligungsgesellschaft SE	D-Frankfurt-on-Main:
2	AHT - Baukontor Spezialabbruch Limited	D-Cottbus:
3	Allianz SE	D-Munich:
4	ARTEMIS Global Capital SE	D-Bremen:
5	MAN Diesel SE	D-Augsburg:
6	EBD Erste Verwaltungsgesellschaft SE	D-Aachen:
7	EBD Zweite Verwaltungsgesellschaft SE	D-Aachen:
8	: Rīga RE – SE	LV-Riga
9	Beteiligungs- und Investment SE	L-Luxembourg:
10	Culture Commune - SE	B-Brussels:
11	Viel et Compagnie-Finance - SE	F-Paris:
12	Joh. A. Benckiser SE	D-Ludwigshafen/Rhein:
13	DIAG HUMAN SE	LI-Vaduz:
14	YSL Beauté Benelux - SE	B-Brussels:
15	Algest - SE	L-Luxembourg:
16	World-Wide-Invest SE	D-Aachen:
17	Atrium Neunte Europäische VV SE	D-Berlin:
18	Atrium Achte Europäische VV SE	D-Berlin:
19	Narada Europe SE	NO-Brønnøysund:
20	Startplattan 39002 SE	SE-Gothenburg:
21	: Startplattan 39001 SE	SE-Gothenburg
22	Bolagsstiftarna International SE	SE-Gothenburg:
23	Moselflug Business Establishment Limited	D-Bitburg:
24	Carthago Value Invest SE	D-Frankfurt-on-Main:
25	Jura Management SE	NL-Rotterdam:
26	Atrium Dritte Europäische VV SE	D-Berlin:
27	Convergence CT SE	D-Berlin:
28	Tourism Real Estate Services Holding SE	NL-Rotterdam:
29	: Tourism Real Estate Property Holding SE	NL-Rotterdam
30	Alfred Berg SE	SE-Stockholm:
31	Atrium Vierte Europäische	D-Düsseldorf:

	VV SE	
32	Atrium Fünfte Europäische VV SE	D-Düsseldorf:
33	MatMar SE	AT-Vienna:
34	SE TRADECOM Finanzinvest	AT-Wels:
35	Investimenti Belgium SE	B-Brussels:
36	Graphisoft SE	HU-Budapest:
37	Beiten Burkhardt EU- Beteiligungen SE	D-Munich:
38	Tetra Laval Finance Treasury SE	L-Luxembourg:
39	Tetra Laval Capital SE	L-Luxembourg:

2007	ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΧΩΡΑ
1	FH Invest SE	CZ
2	Bombardier Transportation Joint Venture Holding Netherlands SE,	NL-Amsterdam
3	Bombardier Transportation Global Holding SE,.	NL-Amsterdam
4	Bombardier Transportation Capital Holding Netherlands SE,.	NL-Amsterdam
5	Bombardier Transportation Investments Netherlands SE,	NL-Amsterdam
6	SR International Business Insurance Company SE,	UK-Cardiff
7	Unifinancialbanc - SE,	B-Bruxelles.
8	Atrium Zwölfte Europäische VV SE,	D-Berlin.
9	RSL COM Germany SE,	D-Frankfurt am Main.
10	bluO SE,	D-Frankfurt am Main
11	Blitz 07-243 SE,	D-München
12	I.C.E. Innovative Canmakers Europe SE	, D-München
13	Arcelor Steel Trading SE,	NL-Rotterdam
14	Blitz 07-242 SE,.	D-München
15	INNOVIA PPP Solutions SE,	A-Wattens.
16	Seesam Life Insurance SE,.	EE-Tallinn
17	Atrium Elfte Europäische VV SE,	D-Berlin
18	Atrium Zehnte Europäische VV SE	, D-Berlin
19	SR International Business Insurance Company - SE000005	UK, Cardiff
20	world wide power SE,	D-Aachen
21	viaSky SE.	CZ- Prague
22	Solar Invest SE,	D-Fürth
23	Solar Equity SE,.	D-Fürth
24	RPA Energo, Európske zoskupenie hospodárskych záujmov,	SK Bratislava
25	European Economic Interest Grouping Thermotechnika Crown Cool, európske zoskupenie hospodárskych záujmov,	SK Nitra.
26	SCOR Global P & C - SE,.	F-Puteaux
27	ABATUS Invest SE,	D-Bremen

28	SCOR Global Life - SE,	F-Puteaux
29	AUFID SE,	LI-Vaduz
30	NH — TRANS, SE	CZ - Ostrava
31	Blitz F07-zwei-sechsendvierzig SE,	D-Frankfurt am Main
32	Fresenius SE,	D-Bad Homburg v.d. Höhe
33	bluO SE	D-Frankfurt am Main
34	Omnia Holding, SE	CZ - Brno
35	PRO-JURA 0507 SE,	D-Prien a. Chiemsee
36	ODFJELL Terminals SE	NO-Brønnøysund
37	ODFJELL SE	NO-Brønnøysund
38	Blitz F07-zwei-siebenundvierzig SE,	D-Frankfurt am Main
39	SCOR - SE,	F-Puteaux
40	Limagrain Central Europ - SE	, F-Saint-Beauzire
41	DEMONTA Trade, SE.	CZ - Brno
42	"Luxury & Sports Cars" SE	LV-Rīga.
43	Inter Pool Cover Team, evropské hospodářské zájmové sdružení.	CZ-Prague
44	Hager SE	D-Saarbrücken
45	Eurofins Scientific - SE	F-Nantes
46	Firma I.F.S. Italia S.R.L. und Kisters AG Energy Forecasting Competence EWIV	D-Aachen:
47	Narada Europe	UK-Cardiff:
48	PRO-JURA SE Europäische Aktiengesellschaft	D-Prien a. Chiemsee:
49	PRO-JURA 0407 SE	D-Prien a. Chiemsee:
50	PRO-JURA 0307 SE	D-Prien a. Chiemsee:
51	Europea Capital, SE	CZ-Prague:
52	Joh. A. Benckiser SE	D-Ludwigshafen:
53	EBD Vierte Verwaltungsgesellschaft SE	D-Aachen:
54	Afschrift - SE	L-Luxembourg:
55	Kopstal Real Estate - SE	L-Luxembourg:
56	SEVIC Systems SE	D-Montabaur:
57	BIBO ZWEITE Vermögensverwaltungsgesellschaft SE	D-Frankfurt-on-Main:
58	SE 'Reussite Finances Groupe'	LV-Riga:
59	BOLBU Beteiligungsgesellschaft SE	D-Frankfurt-on-Main:
60	Joh. A. Benckiser (SE)	AT-Vienna:
61	Jura Management SE	D-Mannheim:
62	RPG Industries SE	CY-Limassol:
63	Innovatis & Cie - SE	F-Paris:
64	PCC SE	D-Duisburg:
65	HIT International Trading Aktiengesellschaft	D-Berlin:
66	Netcon EZHZ, SE	SK-Bratislava:
67	Lyreco CE, SE	SK-Bratislava:
68	MDM Holding SE	AT-Vienna:
69	BIBO Zweite Vermögensverwaltungsgesellschaft	UK-Cardiff:
70	BOLBU Beteiligungsgesellschaft	UK-Cardiff:
71	Prosafe SE	NO-Brønnøysund:
72	SE Sampo Life Insurance Baltic	EE-Tallinn:
73	Sarpedon 2006/01 Vermögensverwaltungs SE	D-Munich:
74	BIBO ZWEITE Vermögensverwaltungsgesellschaft SE	D-Frankfurt-on-Main:
75	Conrad Electronic SE	D-Amberg:

2008	ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΕΔΡΑ
1	EUROPEAN PLANS, SE	CZ-Brno:
2	Songa Offshore SE	NO-Oslo:
3	OMNIA HOLDING, SE, organizačná zložka	SK-Bratislava:
4	ETARGET, SE	SK-Bratislava:
5	Solon SE	D-Berlin:
6	Europäisches Prüfinstitut Wellness & SPA SCE	D-Bad Wildungen:
7	Asito Dienstengroep SE	NL-Enschede:
8	HITEUROPE SE	D-Karlsruhe:
9	EFL-EESV European Federation for Living - Europees Economisch Samenwerkingsverband	NL-Amsterdam:
10	Wackler Holding SE	D-Munich:
11	bluO SE	AT-Vienna:
12	Blitz 08-853 SE	D-Munich:
13	Blitz 08-854-SE	D-Munich:
14	United Consumer Media SE	L-Luxembourg:
15	Metz Co. SE	NL-Amsterdam:
16	Betbull Holding SE	UK-London:
17	SGS Sanders GeoScience SE	D-Cleves:
18	FriTrade SE	DK-Copenhagen:
19	NAVAL Consortium, EZHZ	SK-Bratislava:
20	Torria, SE	SK-Bratislava:
21	MILIUM SE	L-Contern:
22	DVB Bank SE	D-Frankfurt-on-Main:
23	Q-Cells SE	D-Bitterfeld-Wolfen:
24	Maple Financial Europe SE	D-Frankfurt-on-Main:
25	United Consumer Media SE	UK-London:
26	UBM International Holdings SE	UK-London
27	Mai Luxembourg SE	UK-London:
28	RSL COM Germany SE	UK-London:
29	Marcel Pourtout SE	NL-Amsterdam:
30	Philippe Auguste SE	NL-Amsterdam:
31	Bercy Charenton SE	NL-Amsterdam:
32	Equinox II SE	NL-Amsterdam:
33	Ardanos Holdings SE	NL-Amsterdam:
34	AmRest Holdings SE	NL-Amsterdam:
35	UBM International Holdings SE	L-Luxembourg:
36	Paypal SE	UK-Coventry:
37	RKW SE	D-Frankenthal:
38	Mai Luxembourg SE	L-Luxembourg:
39	JuRa Management SE	D-Karlsruhe:
40	Epex Spot	F-Paris:
41	GETIO, SE	CZ-Brno:
42	Wiener Privatbank SE	AT-Vienna:
43	Interseroh SE	D-Cologne:
44	CERVO, SE	CZ-Brno:
45	Attrium Driittre Europaische VV SE	IRL-Dublin:
46	AmRest Holdings SE	NL-Amsterdam:
47	UPRN 1 SE	NL-Amsterdam:
48	ALLPAR S.E	L-Luxembourg:
49	International Engineering Holding S.E.	L-Luxembourg:
50	vogt group SE	D-Berlin:
51	AMPP Asset Management Potsdamer Platz GmbH	D-Berlin:

52	"gaggle- the human capital net EWIV"	D-Sauensiek
53	Blitz F08-acht-sechs-zwei SE	D-Frankfurt-on-Main:
54	Klößner Co SE	D-Duisburg:
55	: Blitz F08-acht-sechs-eins SE	D-Frankfurt-on-Main
56	Gadus SE	NO-Oslo:
57	Gadus Holding SE	NO-Oslo:
58	International Courtage Invest S.E.	L-Luxembourg:
59	Powergen Luxembourg SE	L-Luxembourg:
60	HAWE Holding SE	D-Munich:
61	WILO SE	D-Dortmund:
62	Gütermann SE	D-Gutach im Breisgau:
63	Blitz 08-851 SE	D-Munich:
64	ARCELOR STEEL TRADING, S.E.	E-Gozón:
65	Knauf Interfer SE	D-Essen:
66	Guardian Middel East Africa SE	DK-Copenhagen:
67	United Consumer Media SE	L-Luxembourg:
68	VfKtelnet Vereinigung freier Kommunikationsnutzer E.W.I.V.	D-Saarbrücken
69	Atrium Neunzehnte Europäische VV SE	D-Berlin:
70	Kuju Group SE	NL-Eindhoven:
71	UPRN 1 SE	L-Luxembourg:
72	Equens SE	NL-Utrecht:
73	UBM International Holdings SE	L-Luxembourg:
74	MAI Luxembourg SE	L-Luxembourg:
75	UPRN 1 SE	NL-Amsterdam:
76	Mai Luxembourg SE	L-Luxembourg:
77	UBM International Holdings SE	L-Luxembourg
78	Deutsche Gesellschaft für internationales Erbrecht EWIV	D-Hamburg:
79	STG Zweite Vermögensverwaltungs- und Beteiligungsgesellschaft SE	D-Osnabrück:
80	Informa Deutschland SE	D-Düsseldorf:
81	STG Erste Vermögensverwaltungs- und Beteiligungsgesellschaft SE	D-Osnabrück:
82	MILIUM SE	L-Contern:
83	NAVAL Consortium EZHZ	SK-Bratislava:
84	SEVIC Systems SE	D-Annweiler am Trifels:
85	PATRICIANA, SE	CZ-Brno:
86	MURCIANA, SE	CZ-Brno:
87	Atrium Siebzehnte Europäische VV SE	D-Munich:
88	D-Düsseldorf: Atrium Elfte Europäische VV SE	
89	Atrium Sechzehnte Europäische VV SE	D-Frankfurt-on-Main:
90	UPRN 1 SE	L-Luxembourg:
91	CZECH POWER, SE	CZ-Prague:
92	DELOITTE SE	NL-Amsterdam:
93	Huber Group Holding SE	D-Ulm:
94	PRIMERA trading, SE	CZ-Brno:
95	T-Group SE	AT-Anthering:
96	SE HAWA Estonia	EE-Tallinn:
97	HABASIT HOLDING SE	CZ-Brno:
98	DIPONA, SE	CZ-Brno:
99	COHORS PRAETORIA, SE	CZ-Prague:
100	WatchDog S.E.	D-Munich:
101	Atrium Fünfzehnte Europäische VV SE	D-Berlin
102	RSL COM Germany SE — SE000006	UK-Cardiff:
103	Yella SE	D-Berlin:
104	Atrium Dreizehnte Europäische VV SE	D-Frankfurt-on-Main:
105	Informa Deutschland SE	D-Berlin:

106	Carthago Transaction Services EWIV	D-Bremen:
107	ALTER BAIL SE	L-Luxembourg:
108	KKCG SE	CY-Limassol:
109	Leeroy, SE	CZ-Prague:
110	Mirrodin, SE	CZ-Prague:
111	Black Lotus, SE	CZ-Prague:
112	Mercadian, SE	CZ-Prague:
113	SR International Business Insurance Company SE, Niederlassung Deutschland	D-Munich:
114	BASF SE	D-Ludwigshafen am Rhein:
115	Leo Vermögensverwaltungs SE	D-Berlin:
116	Catalis SE	NL-Eindhoven:
117	SR International Business Insurance Company SE000005	UK-Cardiff:
118	Tetra Laval Capital SE	L-Luxembourg:
119	Tetra Laval Finance Treasury SE	L-Luxembourg:
120	CENTURION CONSULTING, SE	CZ-Prague:
121	Elcoteq SE	FI-Lohja:
122	WatchDog SE	D-Prien a. Chiemsee:
123	Sarpedon 2007/01 Vermögensverwaltungs SE	D-Munich:
124	Blitz F07-zwei-vierundvierzig SE	D-Frankfurt-on-Main:
125	Elcoteq SE	FI-Lohja:
126	Swiss Re International SE	L-Luxembourg:
127	Einhaus SE	D-Bremen
128	KOH-I-NOOR INTERNATIONAL SE	L-Luxembourg:
129	I. M. SKAUGEN SE	NO-Brønnøysund
130	Atrium Dritte Europäische VV SE	D-Berlin:
131	SpiritON MEDIA Holding SE	D-Munich:

2009	ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΕΔΡΑ
1	Lancain International, SE	LI-Triesenberg:
2	AE Elfte Vermögensverwaltungs SE	D-Dresden:
3	AE Zehnte Vermögensverwaltungs SE	D-Dresden:
4	IKANO Bank SE	SE-Sundsvall:
5	Deichmann SE	D-Essen:
6	TEN EWIV	D-Rösrath:
7	Abravis, SE	SK-Bratislava:
8	Leo Vermöge-nsverwaltungs SE	D-Berlin:
9	STG Zweite Vermögensverwaltungs- und Beteiligungsgesellschaft SE	D-Osnabrück:

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

- Ευάγγελου Περράκη, Ο Κανονισμός 2157/2001 για την Ευρωπαϊκή Εταιρία (Societas Europaea- Η αμφίβολη λύση ενός παλιού προβλήματος, Δ.Ε.Ε. 9, 493 (2003)
- Κιάντος ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ Εκδόσεις Σάκκουλα,..
- Βερβεσός Νικόλαος, «Σκέψεις για το μη εναρμονιζόμενο τμήμα του εταιρικού δικαίου», Ελληνική Επιθεώρηση Ευρωπαϊκού Δικαίου,(Revue hellénique de droit européen) 2/2008
- Επιθεώρησης Ασφαλιστικού & Εργατικού Δικαίου, Η Ευρωπαϊκή Εταιρία, Βασ. Β. Γαμβρούδη, Απρίλιος 2007, τεύχος 483
- Επιχείρηση, 4/2006, «Τρόποι σύστασης Ευρωπαϊκής Ανώνυμης Εταιρίας (SE), Ιωάννης Κ. Δρυλλεράκης
- Μπουλούκου Μάριου – Κίτσου Ανθής, SOCIETAS EUROPAEA (SE), Η νέα Ευρωπαϊκή Εταιρία, Πειραϊκή Νομολογία, Τόμος 26^{ος} Περίοδος Γ' Τέχος 1 2004
- ΚΩΔΙΚΑΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΒΗΜΑΤΟΣ, Αιτιολογική έκθεση, Γενικό μέρος: Επί της αρχής του σχεδίου νόμου 3412/2005
- Blang G, La société européenne: la pluralité des rattachements en question, Le Dalloz, 2002, No 12,1053
- Christof Teichmann, "The European Company – A Challenge to Academics, Legislatures and Practitioners, German Law Journal, 2004 Vol. 04, No 04
- Ε.Ε. C 124/34 (21.5.1990) με τίτλο «Γνωμοδότηση για την πρόταση κανονισμού (ΕΟΚ) του Συμβουλίου περί του καταστατικού της Ευρωπαϊκής Εταιρίας και την πρόταση κανονισμού (ΕΟΚ) του Συμβουλίου που συμπληρώνει το καταστατικό της ΕΕ όσον αφορά τη θέση των εργαζομένων» www.oke.gr/gnomes138]
- Press releases – EUROPA, Reference: P/89/39, Date: 12/07/1989, EUROPEAN COMPANY: A STATUTE FOR COMPANIES IN LINE WITH THE 1992 DIMENSION
- παρ. 3.9 της Ε.Ε. C 129/0001 (27.4.1998) με τίτλο «Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για το 'Καταστατικό της ευρωπαϊκής εταιρίας» www.oke.gr/gnomes138)
- Press Releases – EUROPA, Reference:IP/01/1376 Date: 08/10/2001, European Company Statute: Commission welcomes formal adoption
- Press Release – EUROPA, Reference: SPEECH/02/598 Date: 29/11/2002, Speech of Frits Bolkestein Member of the European Commission in charge of the Internal Market and Taxation The new European Company: opportunity in diversity Address to Conference at the University of Leiden Leiden, 29th November 2002
- www. Europa.eu/activities of the European Union, Summaries of legislation, Statute for a European Company
- [www.ypan.gr/c_announce\)45_2196_cms.htm](http://www.ypan.gr/c_announce)45_2196_cms.htm)

